

*Dr. Palágyi Tivadar**

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

Az Egyesült Államok Kereskedelmi Képviselőjének Hivatala minden évben két listát ad ki azokról az országokról, amelyekben a szellemi tulajdonra vonatkozó jogszabályokkal és azok végrehajtásával kapcsolatban aggályok merülnek fel. E listák betekintést nyújthatnak azok számára, akik egy adott országban bejelentés benyújtását fontolgatják. Ez a két lista a 301-es különjelentés (Special 301 Report) és a hírhedt piaclista (Notorious Markets List) címet viseli. A két lista közötti fő különbség, hogy az utóbbi csak a szerzői jog és a védjegyek védelmével foglalkozik. A 301-es különjelentés viszont a szellemi tulajdon négy fő területét: a szabadalmakat, az üzleti titkokat, a szerzői jogokat és a védjegyeket tekinti át, és összefoglalja az adott évben elemzett országok által követett intézkedések javulását, valamint az azokra vonatkozó aggályokat. A 301-es különlista a nemzetek törvényeivel és jogérvényesítésével kapcsolatos kétségek súlyosságától függően megfigyelési listára és kiemelt megfigyelési listára tagozódik.

Ahhoz, hogy egy ország bekerüljön a 301-es különjelentésbe, a következő kategóriák közül egyben vagy többen kell aggályosnak lennie:

1. hamisításokkal szembeni határellenőrzés és bűnüldözés, beleértve az online környezetet is;
2. az online és műsorszóró kalózkodás magas szintje, beleértve a tiltott eszközök útján történő kalózkodást is;
3. az üzleti titkok védelmének és érvényesítésének hiányosságai Kínában, Oroszországban és egyebütt;
4. aggasztó „hazai innováció” és kényszerített technológiaátadási gyakorlat, amely tisztességtelenül hátrányos helyzetbe hozhatja az amerikai jogtulajdonosokat a külföldi piacokon; és
5. a piacra jutáson kívül egyéb, folyamatban levő, rendszerszintű problémák, amelyek olyan kérdéseket foglalnak magukban, mint a vámok, az adók és a kényszerített technológiaátadás.

A 2021. évi 301-es különjelentés 100 kereskedelmi partnerország elemzését tartalmazza, amelyek közül 33 került fel a 301-es listára. E 33 ország közül Argentína, Chile, Kína, India, Indonézia, Oroszország, Szaúd-Arábia, Ukrajna és Venezuela rendelkezik azzal a hírhedt

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

kiváltsággal, hogy a kiemelt megfigyelési listán szerepel, a többi a 33 ország, köztük Brazília, Kanada és Mexikó pedig a megfigyelési listán van. Az Egyesült Arab Emírségeket idén levették a megfigyelési listáról, mert javították a szellemi tulajdon védelmén.

A jelentésben néhány nagy és fontos piac szerepel, különösen Brazília, Kanada, Kína és India. Kínáról például, bár hatalmas piac, a jelentés megállapítja, hogy még egy szellemi tulajdon-jogokkal rendelkező amerikai személy számára is „komoly kihívások állnak fenn a túlzott szabályozási követelmények, valamint a kínai vállalatoknak történő technológiaátadásra irányuló informális nyomás és kényszerítés, a szellemi tulajdon oltalmának terjedelmében továbbra is fennálló hiányosságok, a befejezetlen jogi reformok, a gyenge végrehajtási csatornák, valamint a közigazgatási és igazságszolgáltatási átláthatóság és függetlenség hiánya miatt”. Míg Indiával kapcsolatban más aggályok is vannak, például „a szabadalmak visszavonásának potenciális veszélye, a szabadalom érvényessége védelmének hiánya és az indiai szabadalmi törvény szerinti szűk szabadalmazhatósági kritériumok különböző ágazatokban terhelik a vállalatokat”, valamint néha az időben és pénzben egyaránt rendkívül költséges felszólalások, a hosszú idejű függőben tartás és a túlzott jelentéstételi követelmények. Indiában különös aggodalomra ad okot a gyógyszeripari vagy mezőgazdasági vegyi termékek tisztességtelen kereskedelmi felhasználása vagy a vizsgálati információk engedély nélküli nyilvánosságra hozatala felhasználásuk megszerzése érdekében. Ezért mind Kína, mind India továbbra is olyan országok maradnak, ahol a szellemi tulajdon védelmének kérelmezése előtt különleges megfontolásra lehet szükség.

A Kínában és Indiában fennálló, a rendszer egészét érintő aggályokhoz képest Braziliában és Kanadában sokkal szűkebb körben merülnek fel gondok. Mindkettőnek komoly problémái vannak a szerzői jogi védelemmel, különösen az online kalózkodással. Mindkét országban vannak aggályok a földrajzi árujelzők átláthatóságával és tisztességességével kapcsolatban. Braziliában, Indiához hasonlóan, a gyógyszeripari vagy mezőgazdasági vegyi termékek tisztességtelen kereskedelmi felhasználása vagy a jóváhagyásuk megszerzéséhez szükséges vizsgálati információk nyilvánosságra hozatala okoz aggályokat, míg Kanadában a gyógyszerzabadalmak oltalmi idejének korlátozott meghosszabbítása kifogásolható a forgalomba hozatali engedély megszerzésével kapcsolatos késedelmek miatt. Kanadában nehézségek vannak a hamisított vagy kalózárúk határon és Kanadán belül történő lefoglalásával kapcsolatban is. Meg kell azonban jegyezni, hogy mindkét ország pozitív lépéseket tett a problémák megoldására.

A 301-es különjelentés hasznos abban, hogy megismerteti, mire számíthat egy bejelentő az oltalom kérelmezése során, valamint az egyes országokban a megadott szellemi tulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatban.

Ausztria

Az osztrák legfelsőbb bíróság 2021. március 15-én – történetében először – a védjegyről szóló törvény 33c §-a alapján a nyilvánosság megtévesztése miatt 2014-re visszamenőleges hatállyal megszüntette egy védjegy oltalmát (4 Ob 221/20h).

a) Tények

Jakob Pauscha 1875-ben alapította a Pauscha hordógyártó üzemet. Az üzem több mint egy évszázadon keresztül családi vállalkozás volt a dél-ausztriai Wolfsbergben. A hordókat egy különleges technika szerint gyártották.

A Pauscha-vállalkozás több szerkezetátalakítási intézkedésen esett át. 2014-ben a *Pauscha Fassbinderei GmbH* lajstromoztatta a PAUSCHA AUSTRIA – SINCE 1875 megjelölést a 20. áruosztályba tartozó árukra (főként fahordókra, különösen boroshordókra) és a 37. és a 40. áruosztályba tartozó szolgáltatásokra (hordók javítása, karbantartása és fájuk feldolgozása).

A Pauscha Fassbinderei GmbH 2014-ben csődbe ment, és az európai védjegyet, valamint a doménnevet eladták az alperesnek, egy olasz társaságnak. Az alperes új gyártási telephelyet épített Wolfsbergben, ahol a hordókat a Pauscha család által korábban alkalmazottól eltérő technikával gyártották. A boroshordók gyártásának típusa és hagyománya nagy jelentőséggel bír a vásárlók, különösen a borászok számára, mivel a gyártási módszer befolyásolja a bor ízét.

A felperes a PAUSCHA AUSTRIA – SINCE 1875 európai védjegy törlését kérte 2014. április 7-i hatállyal, azzal az indokolással, hogy az megtévesztő.

b) Az alsóbb fokú bíróságok döntései

A Bécsi Kereskedelmi Bíróság törölte a PAUSCHA AUSTRIA – SINCE 1875 védjegyet. Az alperes fellebbezése nyomán a Bécsi Fellebbviteli Bíróság megerősítette a határozatot, azzal érvelve, hogy a védjegyet a 2017/1001 sz. uniós védjegyrendelet 58(1)(b) cikke alapján meg kellett szüntetni, mert az alperes nem volt a Pauscha családi vállalkozás általános jogutódja, és nem is vette át annak gyártási módszerét.

c) A legfelsőbb bíróság döntése

A legfelsőbb bíróság egyetértett az alsóbb fokú bíróságok határozataival. Hivatkozva az Európai Bíróság *Elisabeth Emanuel*-ügyben (C-259/04) hozott határozatára, hangsúlyozta, hogy a védjegynek önmagában alkalmasnak kell lennie arra, hogy az uniós védjegyrendelet 58(1)(c) cikke alapján a védjegyoltalom megszüntetéséhez megtévessze a közönséget a márkás termék jellegét, minőségét vagy földrajzi eredetét illetően. A megtévesztésre való alkalmasságnak kizárólag a védjegy használatából, tehát magából a megjelölésből kell következnie. A megjelölésen kívüli információkat (pl. a reklámban) vagy a használat meghatározott típusait (pl. kihagyások vagy tájékoztató jellegű kiegészítések) figyelmen kívül kell hagyni. Ezért elutasította az alperes azon érvelését, hogy az uniós védjegyet az új tulajdonosra való hivatkozással és az „1875 óta” kiegészítés elhagyásával is lehet használni, mert:

- az alperes a hirdetésekben az „1875 óta” kiegészítést használta; és
- a kihagyások és magyarázó megjegyzések nem képezték magának a védjegynek a részét.

Megállapította továbbá, hogy a nyilvánosságnak a vállalkozással kapcsolatos megtévesztésekkel kapcsolatos téves elképzelései elvileg nem vezethetnek a védjegy visszavonásához. Nem ez a helyzet azonban akkor, ha a közönség a feltételezhetően a védjegy mögött álló vállalkozással olyan tulajdonságot társít, amellyel az áruk vagy szolgáltatások már nem rendelkeznek.

A legfelsőbb bíróság szerint a hagyományra utaló védjegy használata (pl. „1875 óta”) megtévesztő, ha a védjegy használata a későbbiekben a közönség részéről a megjelölt termék minőségi jellemzőivel kapcsolatos téves elképzelésekhez vezet. A védjegy megtévesztőképességének megítélésekor fontos, hogy a közönség hogyan érzékeli az uniós védjegy (mint olyan) jelentését. Ebben az esetben az uniós védjegy a „Pauscha” családnevet kombinálta az „1875 óta” hagyományra utaló megjelöléssel, és így a Pauscha család mintegy 150 éves családi hagyományára utalt a fahordók gyártásában. A hordógyártás ilyen hosszú hagyománya a közönség számára a megjelölt termékek minőségének sajátos megítélését eredményezi, amely a következő tényeken alapul:

- különösen nagy tapasztalatra lehetett támaszkodni; és
- a gyártási folyamat és a gyártási folyamatot meghatározó minőségi jellemzők már évtizedek óta bizonyítottak.

Ebben az értelemben az ítélkezési gyakorlat is elismeri, hogy a közönség a hosszú hagyományokra való hivatkozással különleges tapasztalatokat és minőségi elvárásokat társít.

A legfelsőbb bíróság megállapította, hogy a hagyományra való utalás („1875 óta”) így nemcsak a vállalkozás folytonosságára, hanem a Pauscha családnak a Pauscha hordók gyártása során kialakult kézműves hagyományára és így e termék sajátos minőségi jellemzőire is vonatkozott. Úgy ítélte meg, hogy a közfelfogás szerint a Pauscha-hordók gyártási módszere és dongavastagsága meghatározó volt az említett minőségi jellemzőknek való megfelelés szempontjából különösen azért, mert a gyártási mód meghatározóan befolyásolta a bor ízét.

Mivel az alperes nem Pauscha-fahordókat, hanem a jelenlegi olasz tulajdonoscsalád hagyományainak megfelelő hordókat gyártott, a legfelsőbb bíróság a védjegyet megtévesztőnek minősítette, és ezért visszavonta.

d) Megjegyzés

Ez az osztrák legfelsőbb bíróság első olyan döntése, amely egy védjegy visszavonására vonatkozik a nyilvánosság megtévesztése miatt. Mivel az uniós védjegyrendelet 58(1)(c) cikkével kapcsolatban kevés ítélkezési gyakorlat ismert, ez a határozat örvendetes módon tisztázza a megszűnés ezen okának előfeltételeit.

Ezért azoknak a védjegyjogosultaknak, akik termékeiket olyan védjeggyel jelölik, amely egy régi hagyományra vagy bizonyos terméktulajdonságokra utal, a termékek módosításakor szem előtt kell tartaniuk, hogy ez a célközönségben tévhitet kelthet.

Dél-Korea

Megkezdődött az első olyan koreai szabadalmi bejelentés vizsgálata, amelyben a mesterséges intelligencia (MI) feltalálónak szerepel. Ezért a Koreai Szellemtulajdon-védelmi Hivatalnak (Korean Intellectual Property Office, KIPO) azt a kérdést kell eldöntenie, hogy a szabadalmi törvény értelmében az MI lehet-e az emberhez hasonlóan feltaláló.

Az amerikai MI-fejlesztő bejelentő, Stephen Thaler a nemzetközi szabadalmi bejelentés nemzeti szakaszát a koreai fordítás benyújtásával 2021. május 17-én indította meg.

A KIPO szerint, mivel a nemzetközi szabadalmi bejelentésben az MI feltalálónak van megnevezve, a koreai történelemben először történt szabadalmi vizsgálat arra vonatkozóan, hogy egy MI lehet-e feltaláló. A bejelentő által első feltalálónak megjelölt MI-program neve „DABUS (Device for the Autonomous Bootstrapping of Unified Sentience)”.

A bejelentő azt állítja, hogy nem rendelkezik a találmánnyal kapcsolatos ismeretekkel, és az általa kifejlesztett DABUS az általános ismeretek elsajátítása után maga hozott létre két különböző találmányt. Az egyik egy élelmiszertartály, amelynek lényege, hogy a csatlakoztatása egyszerű, és nagy felületének köszönhetően jó a hőátadási hatékonysága. A másik találmány egy lámpára vonatkozik, amely jól látható, mert a fényt a szem számára idegi viselkedésmintát utánozva bocsátja ki.

A KIPO elvégezte a szabadalmi bejelentés első vizsgálatát, és 2021. május 27-én arról értesítette a bejelentőt, hogy „mivel az MI, amely nem egy természetes személy, feltalálónak van megadva, ez nem felel meg a koreai szabadalmi törvénynek, és így a feltalálót ki kell javítani”. Annak megállapítása céljából tehát, hogy az MI közvetlenül feltalálta-e a vonatkozó találmányt, a KIPO először egy formai hibát jelzett, vagyis azt, hogy feltalálónak egy MI van megadva.

Minthogy a koreai szabadalmi törvény és a vonatkozó előzmények bejelentőként csak természetes személyt ismernek el, nem természetes személynek minősülő társaságot, vállalatot, eszközt stb. nem lehet feltalálóként megadni. Azaz a mesterséges intelligencia, amely egyfajta program, és nem természetes személy, nem lehet feltaláló. Ez az elv a legalapvetőbb és legáltalánosabb fogalom, amelyet minden ország elfogad, többek között az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Németország is.

A jövőben, ha a szabadalmi bejelentést érvénytelenítik, mert a bejelentő nem módosítja a feltalálót, a bejelentő közigazgatási fellebbezést nyújthat be vagy közigazgatási pert indíthat.

Aktívan folyik a vita arról, hogy a rendszert a műszaki fejlődéssel és az MI feltalálói tevékenységével összhangban át kell szervezni.

A többségi vélemény itthon és külföldön eddig az volt, hogy az MI egy egyszerű eszköznek tekinthető. Amikor azonban bekövetkezett az a helyzet, hogy a műszaki fejlődésnek köszönhetően az MI olyan találmányt hoz létre, mint az ember, ez olyan furcsa helyzethez vezetett, amelyben – bár a találmány létezik – sem az ember, sem az MI nem lehet feltaláló vagy jogtulajdonos, ezért a vonatkozó viták felerősödtek.

Az MI találmányával kapcsolatos különböző kérdések közül a legjellemzőbbek a következők:

1. Elismerhető-e az MI társfeltalálóként vagy egyedüli feltalálóként?
2. Ki tekinthető jogtulajdonosnak a mesterséges intelligencia fejlesztője, a mesterséges intelligencia tulajdonosa és a mesterséges intelligencia felhasználója közül?
3. A mesterséges intelligenciával kapcsolatos találmányhoz fűződő jog időtartama rövidebb-e, mint az emberi találmányhoz fűződő jogé, mert az MI könnyebben tud találmányt létrehozni, mint az ember?

Ezzel kapcsolatban a KIPO jogi tanácsadó bizottság létrehozását tervezi, amely véleményeket gyűjt egyetemektől, kutatóintézetektől és iparvállalatoktól, továbbá tevékenyen részt kíván venni egy a WIPO és az IP5 által rendezendő nemzetközi vitában.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság Fellebbviteli Bírósága (UK Court of Appeal, CA) 2021. július 26-án ítéletet hozott a *Sky* és a *SkyKick* között régóta húzódó védjegyvitában, az elmúlt évek egyik legfontosabb és legjobban várt védjegyjogi döntésében. A CA a *Sky* javára döntött, és hatályon kívül helyezte azt a korábbi döntést, amely szerint a *Sky* védjegyeinek egy része rosszhiszemőség miatt érvénytelen, mivel a leírások túlságosan tágak voltak. A fellebbviteli döntés régóta keresett tisztázást (és megnyugtató tájékoztatást) hozott a védjegyjogosultak számára azzal kapcsolatban, hogy a túlságosan tág védjegyleírással benyújtott védjegyek esetében fennállhat-e annak a veszélye, hogy a védjegyet rosszhiszeműsége hivatkozva érvénytelenítik. Ez sok védjegy bejelentési stratégiájának középpontjába kerül, és hatással van a védjegyek érvényesítésére is, emellett sok védjegyjogosult számára üdvözlendő döntés.

a) Az ügy háttere

A Sky 2018-ban indított eljárást a SkyKick ellen néhány védjegyének bitorlása miatt. A SkyKick tagadta a védjegybitorlást, és viszontkeresetben kérte a Sky-védjegyek teljes vagy részleges érvénytelenségének megállapítását. A CA-ban az ügyben akkori nevén *Arnold* bíró elnökölt, aki részletes ítéletet hozott, mielőtt néhány kulcsfontosságú kérdésben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett volna az EU Bírósága (Court of Justice of the EU, CJEU) elé. A CJEU 2020 januárjában hozta meg döntését, amely a védjegyjogosultak számára nagyrészt fenntartotta az akkori helyzetet. A jelenlegi fellebbezésben továbbra is az maradt a legfontosabb kérdés, hogy egy védjegybejelentés, amelyet a védjegy meghatározott árukkal/szolgáltatásokkal kapcsolatos használatára irányuló szándék nélkül nyújtottak be, „rosszhiszeműnek” minősül-e. A CJEU úgy döntött, hogy a védjegy használatára irányuló szándék hiánya bizonyos körülmények között (például más vállalkozások érdekeinek blokkolására vagy aláásására irányuló szándék) rosszhiszeműségnek minősülhet, és ezért a védjegyleírás jogsértő része(i) érvényteleníthető(k).

2020 júniusában az Egyesült Királyság Felsőbírósága (High Court, HC) a CJEU döntése alapján döntött az ügyben, és a Sky sikerrel járt a védjegybitorlásra vonatkozó keresetével, bár a HC megállapította, hogy a SkyKick sikeresen bizonyította, miszerint a Sky egyes védjegyeit rosszhiszeműen jelentette be, mivel nem állt szándékában a védjegyek használata a bejelentett területek mindegyikére vonatkozóan. Mindkét félnek engedélyezték a fellebbezést: a SkyKicknek a bitorlás megállapítása ellen, valamint a tekintetben, hogy a Sky védjegyleírásait tovább kellett volna-e csökkenteni; a Skynak pedig a rosszhiszeműség részleges megállapítása ellen.

b) A CA döntése

A CA 2021. július 26-án a Sky javára döntött, és rosszhiszeműség alapján hatályon kívül helyezte a védjegyleírások egy részének érvénytelenségére vonatkozó határozatot. Megállapította, hogy a Sky a szóban forgó árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban jelenleg jelentős kereskedelmi forgalmat bonyolít, és a jövőben is számíthat erre. A Sky „különösen termékeny” terjeszkedése és márkaismertségére indokolta a széles körű leírással történő lajstromozást.

Azonban a CA nyitva hagyta az ajtót a rosszhiszeműség megállapítása előtt, amennyiben a bejelentés kizárólagos célja az, hogy kizárólagos jogot biztosítson harmadik személyek használatának megakadályozására olyan védjegy vonatkozásában, amelyet egyáltalán nem használnának. A bíró úgy ítélte meg, hogy ebben az esetben egyértelmű lenne a védjegy törlése teljes egészében. A bíró azt is jelezte, hogy a rosszhiszeműség megállapítására akkor kerülhet sor, ha nem állt fenn az áruk vagy szolgáltatások egy egész kategóriájának a használatára irányuló szándék.

Az elsőfokú ítélet, miszerint a Sky a védjegybejelentés egy részét rosszhiszeműen tette, két fő következtetésen alapult:

1. a leírásban szereplő egyes áruk és szolgáltatások tekintetében a Sky a bejelentés időpontjában nem kívánta használni a védjegyeket, és nem volt előrelátható kilátás arra, hogy valaha is használni fogja azokat („a használat kilátástalanságára vonatkozó következtetés”); és
2. a védjegyeket szándékosan nagyon széles körű oltalomra törekvő stratégia alapján jelentették be, függetlenül attól, hogy ez kereskedelmileg indokolt volt-e („széles körű stratégia/igazoltság hiányára vonatkozó következtetés”).

Az 1. pontra vonatkozóan a CA megállapította, hogy a védjegyjogosultnak nem kellett a védjegyet egy adott áru vagy szolgáltatás, például számítógépes szoftver valamennyi elképzelhető alosztálya tekintetében használni kívánnia. A CA azonban jelezte, hogy ez másként lenne, ha a védjegyjogosultnak egyáltalán nem állna szándékában a védjegyet egy adott kategóriára használni.

A 2. pontra vonatkozóan a bíróság kimondta, hogy a védjegyjogosultnak nem kell kereskedelmi stratégiát kidolgoznia a védjegy használatára egy általános leírás alá tartozó áruk vagy szolgáltatások minden fajtája tekintetében, hogy elkerülje a rosszhiszeműségen alapuló törlést. Az ilyen bejelentőnek jogában áll azt mondani, hogy „a védjegyet az X leírás alá tartozó konkrét áruk tekintetében használom. Fogalmam sincs pontosan, hogy az e leírás alá tartozó árukkal kapcsolatos üzleti tevékenységem az elkövetkező 5 évben merre fog fejlődni, de kétségtelenül több ilyen áru lesz, mint most”. A számítógépes szoftver egy tételét használó védjegybejelentő tehát jóhiszeműen bejelentheti a védjegyet a számítógépes szoftverek egészére.

A CA elutasította a SkyKick részleges érvénytelenségre vonatkozó fellebbezési ellenkérelmét, és a SkyKick bitorlásra vonatkozó fellebbezését a Sky fellebbezésének eredménye tárgyalanná tette.

c) Következmények védjegyjogosultak számára

Ez a döntés megkönnyebbülést jelent számos olyan védjegytulajdonos számára, aki korábban bejelentési stratégiája részeként széles körű védjegyleírásokat nyújtott be vagy kíván továbbra is benyújtani. Az ítélet örvendetes módon egyértelművé teszi, hogy ilyen bejelentések továbbra is benyújthatók anélkül, hogy fennállna annak a kockázata, hogy a bejelentés rosszhiszeműségét állapítanak meg. A védjegyleírások megfogalmazásakor azonban továbbra is körültekintően kell eljárni, minthogy nyitva maradt a lehetőség a rosszhiszeműség megállapítására, ha a védjegyleírásban szereplő áruk vagy szolgáltatások egész kategóriája tekintetében egyértelműen nem áll fenn a védjegy használatának szándéka. Ezen túlmenően a tág védjegyleírások esetén, amelyek természetesen több árut és szolgáltatást foglalnak magukban, továbbra is fennáll annak a veszélye, hogy más harmadik személyek jogaiba ütköznek.

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

A) Miután az Európai Szabadalmi Hivatal fellebbezési tanácsai számos kérdést utaltak a Bővített Fellebbezési Tanács elé, annak G4/19 sz. döntése megerősítette, hogy az európai szabadalmi bejelentések esetében a kettős szabadalmazás elutasítási ok.

a) A Bővített Fellebbezési Tanács elé utalt kérdések

A T0318/14. sz. ügyben egy fellebbezési tanács 2019 februárjában a következő kérdéseket terjesztette a Bővített Fellebbezési Tanács elé:

1. Elutasítható-e egy európai szabadalmi bejelentés az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 97. cikkének (2) bekezdése alapján, ha az ugyanannak a bejelentőnek megadott európai szabadaloméval azonos tárgyat igényel, amely az ESZE 54. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján nem képezi a technika állásának részét?
- 2.1. Ha az első kérdésre igenlő a válasz, melyek az ilyen elutasítás feltételei, és eltérő feltételeket kell-e alkalmazni, ha a vizsgált európai szabadalmi bejelentést a következők szerint nyújtották be;
 - a) ugyanazon a napon, vagy
 - b) európai megosztott bejelentésként [az ESZE 76. cikkének (1) bekezdése szerint] vagy
 - c) olyan európai szabadalmi bejelentés tekintetében igényeltek elsőbbséget (az ESZE 88. cikke szerint), amelynek alapján ugyanannak a bejelentőnek európai szabadalmat adtak?
- 2.2. Különösen az utóbbi esetben a bejelentőnek jogos érdeke fűződik-e ahhoz, hogy a (későbbi) európai szabadalmi bejelentésre szabadalmat adjanak, tekintettel arra, hogy a bejelentési nap, és nem az elsőbbségi nap az irányadó az európai szabadalom időtartamának az ESZE 63(1) cikke szerinti kiszámítása szempontjából?

b) A Bővített Fellebbezési Tanács határozata

2021. június 22-én a tanács a G4/19. sz. döntésben a következő válaszokat adta.

1. Egy európai szabadalmi bejelentés az ESZE 97. cikkének (2) bekezdése és 125. cikke alapján visszautasítható, ha ugyanazt a tárgyat igényli, mint egy olyan európai szabadalom, amelyet ugyanannak a bejelentőnek adtak meg, és amely az ESZE 54. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján nem képezi a technika állásának részét.
- 2.1. A bejelentés ezen a jogalapon elutasítható, függetlenül attól, hogy
 - a) ugyanazon a napon nyújtották be, vagy
 - b) a bejelentés korábbi vagy megosztott bejelentés [a 76. cik (1) bekezdése tekintetében], vagy
 - c) ugyanazt az elsőbbséget (az ESZE 88. cikke) igényli, mint a már megadott európai szabadalomhoz vezető európai szabadalmi bejelentés.
- 2.2. A 2.1. kérdésre adott válaszra tekintettel külön válasz nem szükséges.

c) Mit jelent mindez?

Ez a döntés megerősíti, hogy az ESZH elutasíthatja a bejelentést kettős szabadalmaztatás miatt, annak ellenére, hogy az ESZE nem tiltja kifejezetten a kettős szabadalmaztatást. Más szavakkal, az ESZH elutasíthat egy bejelentést, mert „ugyanazt a tárgyat” igényli, mint egy „ugyanannak a bejelentőnek” megadott európai szabadalom.

A határozat azt is megerősíti, hogy lényegtelen, miszerint a bejelentőnek jogos érdeke fűződik-e ahhoz, hogy ugyanarra a tárgyra két szabadalmat szerezzen. Ez azért kiábrándító, mert a gyakorlatban felmerülhet ilyen jogos érdek. Például ha a bejelentést később nyújtották be, mint a megadott szabadalmat, és a megadott szabadalom elsőbbségét igényelte, a bejelentés felhasználható lenne a szabadalmi oltalom időtartamának tényleges meghosszabbítására. Ezért úgy tűnik, hogy ez a határozat elriaszthatja a bejelentőket attól, hogy az ESZH-nál benyújtott elsőbbségi bejelentésekkel folytassák az engedélyezési eljárást.

d) Megválaszolatlanul maradt kérdések

Miközben ez a döntés megerősíti, hogy a bejelentések visszautasíthatók a kettős szabadalmazás miatt, és ezáltal nagyobb jogbiztonságot nyújt ezen a területen, csalódást okoz, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács nem használta ki ezt az alkalmat arra, hogy egyéb, szorosan kapcsolódó szempontokkal foglalkozzon.

Például nem foglalkozott azzal, hogy mit jelent az „azonos tárgy” kifejezés. Ezért nem világos, hogy a kettős szabadalmazással kapcsolatos kifogás elkerülése érdekében milyen mértékben kell különbözniük az igénypontoknak.

A Bővített Fellebbezési Tanács azzal sem foglalkozott, hogy mit jelent az „ugyanaz a bejelentő”. Ezért nem világos, hogy a kettős szabadalmazással kapcsolatos kifogás elkerülhető vagy kiküszöbölhető-e egyszerűen azáltal, hogy a bejelentést a megadás előtt egy másik bejelentőre ruházzák át.

A tanács megállapításai a vizsgálati eljárásokra korlátozódnak, és nem terjednek ki arra a kérdésre sem, hogy a kettős szabadalmazás tilalma alkalmazható-e és hogyan alkalmazható a felszólalási eljárásokban.

Minthogy ez a döntés ilyen fontos kérdéseket hagy megválaszolatlanul, arra lehet számítani, hogy a jövőben a különböző fellebbezési tanácsok eltérő értelmezéseket fognak alkalmazni, és esetleg további kérelmeket fognak a Bővített Fellebbezési Tanács elé terjeszteni.

Végül érdemes rámutatni, hogy a döntés nem változtatja meg az elbíráló osztályok jelenlegi gyakorlatát, amely szerint egy későbbi szabadalom megszerzhető (jellemzően megosztott bejelentés alapján), amennyiben a bejelentett tárgy nem azonos a korábban megadott szabadalomban igényelt tárggyal.

B)*a) Bevezetés*

A számítógépes szimulációk szabadalmazhatósága a közelmúltban került reflektorfénybe Európában. 2021. március 10-én a Bővített Fellebbezési Tanács (amely az Európai Szabadalmi Hivatal legfelsőbb fellebbezési bírósága) a G 1/19. sz. ügyben döntést hozott, amelyben megerősítette, hogy a számítógépes szimulációk az ESZH-nál szabadalmazhatók. Az alábbiak gyakorlati útmutatóként szolgálhatnak annak megértéséhez, hogy az ESZH-nál a közelmúltban lezajlott fejlemények fényében egy számítógépes szimuláció szabadalmazható-e Európában.

A G 1/19 sz. döntés egyik legfontosabb következtetése az volt, hogy bár a szimulációban használt modell természeténél fogva nem műszaki, hozzájárulhat a műszaki jelleghez (és így a feltalálói tevékenység értékelésének részét képezheti) abban az esetben, ha a szimuláció eredményét műszaki jellegű módon használják fel. Ez nem jelenti azt, hogy a szimuláció eredményét egy valós rendszerben vagy folyamatban műszaki probléma megoldására irányuló megvalósítási lépésekként kell igényelni; a találmány csak akkor igényelhető szimulációként, ha az igénypontok (legalábbis közvetett módon) a szimuláció műszaki célú felhasználására korlátozódnak. Ez szorosan párhuzamba állítható a mesterséges intelligencián és a gépi tanuláson alapuló találmányokkal, sőt általában a matematikai módszerekkel és számítógépes programokkal kapcsolatban megállapított elvekkel is.

Bár a G 1/19-es döntés némi szükséges egyértelműséget teremtett a számítógépes szimulációk szabadalmazhatóságával kapcsolatban, a bejelentők számára ez még mindig bonyolult terület, amelyen el kell igazodniuk. A szimuláció céljától függően finom kölcsönhatás alakulhat ki különböző tényezők között, amelyek meghatározzák, hogy a szabadalmi oltalom igénybe vehető-e. Ezért most megvizsgáljuk a figyelembe veendő legfontosabb mutatókat.

Számítógépen megvalósított eljárások esetében általában egy eszköz vagy egy adott folyamat működésének javulását keressük, ami lehet hatékonyságjavulás, nagyobb biztonság vagy jobb használhatóság – hogy csak néhány példát említsünk. Szimulációk esetében azonban a szimuláció eredménye sokkal elvontabb, és általában önmagában nem nyújt valós hatást. Gyakran további lépésekre van szükség ahhoz, hogy az eszköz vagy folyamat működésében tényleges javulást lehessen elérni. Az ESZH felismerte, hogy a szimulációk fontos részét képezhetik a klasszikusan műszaki jellegűnek tekintett folyamatoknak, például a gyártásnak. Továbbá a jelenlegi ESZH-gyakorlat szerint a szimulációktól nem lehet megtagadni a műszaki hatást csak azért, mert megelőzik a valós gyártást, vagy nem tartalmaznak gyártási lépést. A szimulációknak önmagukban is oltalom alatt kell állniuk; nincs szükség arra, hogy a szimulációt egy tervezési folyamat keretében helyezték oltalom alá. Ez fontos azon bejelentők számára, akik szimuláción keresztül nyújtanak tervezési szolgáltatá-

sokat; például ebben az esetben a bejelentő soha nem maga gyártja le a szimulált alkatrészt, minthogy az ő szolgáltatása a kész terv, amelyet az ügyfél fog legyártani.

b) Az európai szabadalmazhatóság fő mutatói

α) Van-e műszaki hatás?

Európában annak eldöntéséhez, hogy egy számítógéppel megvalósított innováció szabadalmazható-e, annak értékelésére van szükség, hogy az innováció olyan „további műszaki hatást” eredményez-e, amely túlmutat a számítógép működtetésének szokásos műszaki hatásain (pl. tranzisztorkapcsolás). Ha nem jön létre műszaki hatás, akkor az innováció nem szabadalmazható, mert nem eredményez feltalálói tevékenységet egy általános célú számítógéphez képest. A „műszaki” fogalomnak azonban nincs pontos meghatározása. Ez szándékosan van így, hogy figyelembe lehessen venni a műszaki fejlődés állandóan változó jellegét. A G 1/19. sz. döntésben a Bővített Fellebbezési Tanács még azt is megjegyezte, hogy e fogalom jelentését nyitva kell tartani, hogy lehetővé tegye a további műszaki fejlődés figyelembevételét, és mert a műszaki jelleg kritériumainak kimerítő listáját soha nem lehet megadni. Így a bejelentők nem tudhatják eldönteni, hogy konkrét innovációjuk ütközni fog-e ebbe a szabályba vagy sem.

β) A szimuláció célja műszaki jellegű-e?

Tanulságos megvizsgálni, hogy ki és miért találta ki a szimulációt. A szimuláció azért készült, hogy segítse a mérnököket, például egy folyamat hatékonyságának vagy egy eszköz működésének elemzésében? Segít-e a szimuláció az adott folyamat vagy eszköz működésének javításában? Ezek a szimuláció műszaki jellegének mutatói, amikor egy folyamat vagy eszköz javítására alkalmazzák. Vagy a szimuláció előnyei inkább elvontak? Például a felhasználó számára a szimuláció előnyei lehetnek szubjektívek, vagy csak a nem műszaki területeken, például az oktatásban, a kereskedelemben és a kiskereskedelemben értékelik azokat? Ezek a mutatók arra utalnak, hogy a szimuláció nem tekinthető műszaki jellegűnek, minthogy nem műszaki területeken alkalmazzák.

γ) Van-e kapcsolat egy fizikai entitással a valós világban?

Az ESZH ítélkezési gyakorlata úgy alakult, hogy a szimuláció műszaki jellegének bizonyítása során hasznos, ha a szimuláció és a valós világ fizikai egysége közötti kapcsolat bizonyítható. Ez azonban nem előfeltétel, és ilyen kapcsolat nélkül is el lehet nyerni a műszaki jelleget. Ez gyakran felmerül a felhasználói interfészek összefüggésében, különösen a virtuális valóságban, ahol a szimulációkat arra használják, hogy biztosítsák a felhasználó számára a virtuális világgal való kölcsönhatás mechanizmusát. A felhasználói interfészmechanizmusok akkor nyerhetnek műszaki jelleget, ha objektíven segítik a felhasználót a bevitelben, például csökkentik a bevitelhez szükséges időt a felhasználók minden osztálya és minden használati mód esetében.

A G 1/19-es döntés hasznos útmutatást nyújt ebben a kérdésben, mert kimondja, hogy „a szimuláció egyszerű vagy nem részletezett, szabványos számítógépes rendszeren történő megvalósításán túlmutató műszaki hatás” elegendő a feltalálói tevékenység megvalósításához (természetesen a technika állásának figyelembevétele mellett). Az ilyen műszaki hatás kimutatásához nem szükséges, hogy közvetlen kapcsolat álljon fenn a valós világ valamely fizikai egységével, de kétségtelen, hogy valószínűleg könnyebb lesz a műszaki hatás kimutatása azokban az esetekben, ahol ilyen kapcsolat áll fenn.

c) A találmány megfogalmazása

Fontos alaposan átgondolni, hogy a szabadalmi bejelentésen belül hogyan fogalmazzák meg a találmányt ahhoz, hogy biztosítsák a megfelelő oltalmi kör elérését. A célnak korlátozottnak kell lennie, és legalábbis közvetett módon ki kell tűnnie az igénypont megfogalmazásából.

Egy ellenőrizhető tényező, amely valószínűleg a legnagyobb hatással van arra, hogy egy szimuláció az ESZH-nál szabadalmazható legyen, a találmány megfogalmazása a tervezési szakaszban. Lényeges, hogy egy bejelentés megfogalmazásakor a szimuláció műszaki szempontjait hangsúlyozzák, és a nem műszaki szempontokat, különösen az üzleti módszer szempontjait háttérbe szorítják.

d) Következtetés

A számítógépes szimulációk szabadalmazhatósága Európában kétségtelenül kihívást jelentő jogterület marad. Nincs egyetlen olyan szabály, amelyet minden esetben egyszerűen lehetne alkalmazni annak megválaszolására, hogy egy szimuláció szabadalmazható-e. A legfontosabb üzenet az, hogy a számítógépes szimulációk a számítógépen megvalósított találmányok más típusaival egyenrangúak Európában, és ezért ugyanolyan mértékben szabadalmazhatók, mint a számítógépen megvalósított találmányok más kategóriái. A szimuláció szabadalmaztatásának kulcsa annak bizonyítása, hogy műszaki célt szolgál.

C) Egyre nehezebb nyomon követni a CRISPR-Cas9 technológia körüli szabadalmi harc fejleményeit. A történet újabb fordulatot hozott, mert az Európai Szabadalmi Hivatal Felszólalási Osztálya visszavonta a *Kaliforniai Egyetem* tulajdonában lévő EP 3 241 902 sz. szabadalmat.

A CRISPR-Cas9 technológia újkeletű, de már széles körben használják a sejteken vagy élő szervezeteken belüli gének célzására és módosítására. Valójában ez az eddigi leghatékonyabb és legpontosabb technológia a DNS módosítására meghatározott módon.

A *Broad Institute*, a *Massachusetts Institute of Technology* és a *Harvard Egyetem* nevére szóló, EP 2 771 468 sz. európai szabadalmat fellebbezés alapján 2020. január 16-án visszavonták. Egy másik, e szabadalom jogosultjai által birtokolt szabadalmat felszólalás alapján vontak vissza (a fellebbezés folyamatban van). A *Sigma Aldrich* EP 3 138 910 számú szaba-

dalmát nemrégiben felszólalás alapján visszavonták, akárcsak a *Toolgen* EP 2 912 175 számú szabadalmát.

Most, miként fentebb említettük, a Kaliforniai Egyetem vallott kudarcot az ESZH előtt, mert EP 3 241 902 sz. szabadalmát a felszólalási osztály a 2021. április 12-én és 13-án tartott szóbeli eljárást követően teljes egészében visszavonta.

Ez a szabadalom, amelynek két társfeltalálója a 2020-as kémiai Nobel-díjas *Emmanuelle Charpentier* és *Jennifer Doudna*, a technológia egy fontos részét fedi le, amelyben különösen egy kiméra Cas9 fehérjét és egy DNS-t célzó RNS-t tartalmazó készítményeket és készleteket igényelnek. A 21. igénypont „az előző állítások szerinti készítményre vagy készletre” vonatkozik, „egy beteg terápiás kezelési módszerében való felhasználásra”.

A szóban forgó kérdés ismét az elsőbbségi igény érvényességére vonatkozott. Ebben az esetben azonban az érvek nem eljárási hibával, hanem az US 61/652,086 sz. elsőbbségi irat tényleges műszaki tartalmával álltak kapcsolatban.

A felszólalók azzal érveltek, hogy az igényelt találmányt a B1 dokumentumban nem nyilvánították ki hitelt érdemlően. Főleg azt állították, hogy az elsőbbségi iratban bemutatott adatok nem elegendők ahhoz, hogy egy szakember a bejelentett találmányt megvalósítsa.

A COVID-helyzet miatt 2020 júliusában azt javasolták a feleknek, hogy az eredetileg 2020. október 14-re tervezett szóbeli tárgyalást videokonferencia útján tartsák meg. Az ügy összetettségére és az érintett felek számára tekintettel ezt mindannyian elutasították. A szóbeli tárgyalást ezért 2021. április 12-re halasztották.

A szabadalmasok balszerencséjére ez idő alatt a felszólalási osztály tagjai meggondolták magukat. Míg az első előzetes véleményben az elsőbbségi igényt érvényesnek ítélték, addig a 2020. szeptember 29-én kiadott felülvizsgált előzetes véleményben ezt az álláspontot megváltoztatták, mert arra a következtetésre jutottak, hogy az elsőbbségi iratban nem volt megfelelő kitanítás ahhoz, hogy egy szakember kizárólag az ott adott műszaki információ alapján meg tudja valósítani az igényelt találmányt. A felszólalási osztály különösen azt jegyezte meg, hogy az elsőbbségi irat nem adott semmilyen tanítást egy olyan kiméra Cas9-re, amely egy heterológ fehérje aktivitását egy „vezető RNS” (gRNS) segítségével egy DNS-re irányítja, noha ez a megvalósítás az igényelt tárgyhoz tartozott.

A (Münchenben tartott) szóbeli tárgyalás során az elsőbbségi iratra alapozott elsőbbségi igényt érvénytelennek nyilvánították. Ennek következtében a tudományos publikáció (Jinek et al., *Science*, 2012), amelyet a feltalálók csapata a megtámadott szabadalom bejelentési napja előtt tett közzé, a szabadalomra nézve újdonságrontó korábbi technika állásának részévé vált. Tekintettel e cikk tartalmára a szabadalmat visszavonták. A határozat indoklása egyelőre nem nyilvános.

A mostani döntés ellen, akárcsak a Sigma Aldrich szabadalmának visszavonása ellen, lehet fellebbezni, és az ügynek nagy valószínűséggel nincs még vége. A jelen esetben a Kaliforniai Egyetem és a társtulajdonosok máris fellebbezést nyújtottak be, mindössze 7 nappal a szóbeli tárgyalás után.

Az Európai Unió Bírósága

A) Alig több mint négy év telt el azóta, hogy az ESZH 3.3.01. sz. fellebbezési tanácsa meghozta várva várt döntését a *Dasatinib-ügyben* (T 488/16).

A döntés potenciális változást jelentett az ESZH-nak a feltalálói tevékenység értékeléséhez való hozzáállásában, és különösen a hihetőség fogalmával kapcsolatban. Úgy tűnt, hogy megemelték a hihető műszaki kinyilvánítás követelményének teljesítéséhez szükséges küszöbértéket.

A különböző fellebbezési tanácsok által a közelmúltban hozott két döntés (T 2015/20 és T 184/16) azonban fordulatot jelezhet a gyógyszeriparban a szabadalmi bejelentőkre nézve sokak által túl nagy tehernek tartott találmány-alátámasztási követelmény terén.

Az alábbiakban áttekintjük, hogy mi történt a Dasatinib-határozat óta, és elemezzük, hogy a közelmúltbeli határozatok megváltoztatják-e annak örökségét.

a) Az ügy háttere

Az 1 169 038. sz. európai Dasatinib-szabadalom esetében a feltalálói tevékenységet egyetlen gyógyszeripari vegyületre, a Dasatinibre vonatkozó termékigénypont kapcsán értékelték. A határozat meghozatalának időpontjában a Dasatinib már rendkívül sikeres gyógyszer volt, amelyet bizonyos ráktípusok kezelésében eredményesen alkalmaztak, így magától értetődően hatékony volt.

Az eredetileg benyújtott szabadalmi bejelentés általános igénypontokat és példaként bemutatott mintegy 580 vegyületet tartalmazott. Kinyilvánították, hogy a vegyületek gátolják a (rákkezelésben szerepet játszó) protein-tirozinkinázt (PTK), és a leírás felsorolta a PTK-aktivitás értékelésére alkalmasnak tartott vizsgálatokat. Azonban – és ez döntő fontosságú – a benyújtott leírásban nem szerepeltek aktivitásadatok. A PTK-aktivitást alátámasztó adatokat csak az eljárás során, azaz a bejelentési nap után nyújtották be az ESZH-nál. A fellebbezési tanács leszögezte, hogy a szabadalmi bejelentésben nem volt ellenőrizhető bizonyíték az állítólagos aktivitás kimutatására, és megállapította:

„[h]a, mint a jelen esetben, a találmány olyan műszaki hatáson alapult, amely nem volt sem magától értetődő, sem előre látható, és nem támasztotta alá meggyőző elméleti elgondolás sem, akkor legalább valamilyen műszaki bizonyítékra van szükség annak alátámasztásához, hogy valóban megoldottak egy műszaki problémát.”

Ez azt eredményezte, hogy az utólag benyújtott adatokat kizárták a feltalálói tevékenység értékeléséből, a műszaki problémát újrafogalmazták, és a szabadalmat kézenfekvőség miatt megvonták.

Ez az eredmény a legtöbb megfigyelőt meglepte, mert a szabadalom legalább olyan jól alá volt támasztva példákkal, mint a korszak számos gyógyszeripari szabadalma. Ez jelentős ag-

godalomhoz vezetett a gyógyszeriparban, nem is említve a meglévő esetek érvényességének és az új szabadalmi bejelentések szerkesztési gyakorlatának felülvizsgálatát.

b) Közelmúltbeli döntések

α) A Mitsubishi-ügy (T 184/16)

Az első, a Dasatinib-ügytől érezhetően eltérő irányt mutató döntést alig több mint egy évvel ezelőtt hozták. A perbeli szabadalom kis molekulák egy olyan csoportjára vonatkozó általános szabadalmi igénypontot tartalmazott, amelyek állítólag nátriumfüggő glükóztranszporter- (SGLT) gátlást mutattak. Emiatt azt feltételezték, hogy hasznosak lehetnek a cukorbetegséggel kapcsolatos állapotok kezelésében. A Dasatinib-ügyhöz hasonlóan a szabadalom nem tartalmazott olyan biológiai adatokat, amelyek alátámasztották volna az állítólagos SGLT-gátlást vagy a vegyületek lehetséges orvosi felhasználását. Ennek ellenére a fellebbezési tanács arra a következtetésre jutott, hogy az igénypontok (amelyek mind terápiás felhasználásra vonatkozó igénypontokat, mind termékigénypontokat tartalmaztak) kellően feltárók és inventívek voltak.

A felszólaló/fellebbező a szabadalomban biológiai adatok hiányára összpontosított, azaz érvelve, hogy nem hihető, miszerint az igényelt vegyületek az állítólagos aktivitást vagy az ebből következő terápiás hatást mutatják, amely az igényelt orvosi felhasználás alapjául szolgál.

Tekintettel az adatok hiányára a szabadalomban, a fellebbezési tanács mérlegelte a közismert általános tudásból levezethető hihetőség lehetőségét. Kifejezetten úgy vélte, hogy a technika állásának a szabadalom háttér részében hivatkozott egy konkrét darabja, nem pedig az általános ismeretek egésze támaszthatná alá a szabadalom műszaki tanítását. Ez a dokumentum olyan SGLT-gátló vegyületeket ismertetett, amelyek „ugyanazzal a mag szerkezettel” rendelkeztek, mint a szabadalomban igényelték, de az állítólagos gátló hatást alátámasztó adatokat is tartalmazott. E szerkezet-hatás kapcsolat alapján arra a következtetésre jutott, hogy a közös szerkezeti jellemzők valószínűsítik az igényelt vegyületek SGLT-gátló hatását.

Miután a szabadalom jogosultja leküzdötte ezt a hihetőségi akadályt, a műszaki hatás megerősítése érdekében saját, utólag benyújtott adataira támaszkodhatott, valamint bizonyíthatta, hogy a konkrét vegyületek előnyösek és nem nyilvánvalók a legközelebbi technika állásához viszonyítva.

Egyesek számára ez ellentmondásnak tűnhet, de a feltalálói tevékenységre vonatkozó probléma-megoldás megközelítés alkalmazásának szigorú keretein belül a hihetőség elemzésének ilyen felosztása logikusan vezet erre a következtetésre. Ez arra indította a fellebbezési tanácsot, hogy a látszólagos ellentmondáshoz az alábbi megjegyzést fűzze.

„Meg kell jegyezni, hogy ez (a hihetőség elismerése) nem mond ellent annak a megállapításnak, hogy a bejelentett tárgy a technika állását tekintve nem nyilvánvaló. A hihetőség és a nyilvánvalóság kritériumai különbözők.

Egyrészt, miként fentebb kifejtettük, az igényelt hatás hihetőségének elismeréséhez elegendő, ha nincsenek *első látásra* komoly kétségek a hatás elérhetőségét illetően, és fordítva, nincs elsődleges ok és az általános ismeretekben rejlő utalás arra, hogy a hatás nem érhető el. Másrészt a nyilvánvalóságról a probléma–megoldás megközelítés keretében döntenek, ahol általában fontos szempont, hogy az igényelt megoldást a technika állása sugallja-e, és ezáltal nyilvánvalóvá teszi-e.”

A döntés egyértelművé teszi, hogy a hihetőség értékelése elsősorban az alanyi műszaki hatás elemzésével foglalkozik, vagyis azzal, amit a bejelentésben annak benyújtásakor előterjesztettek, nem pedig azzal, amit a legközelebbi technika állása alapján határoztak meg.

Úgy tűnik, hogy ezt a döntést a szabadalmas szerencséje támasztja alá, nevezetesen az, hogy az a korábbi technika állása, amelyre hatása hihetővé tétele érdekében hivatkozott, nem volt egyben a legközelebbi korábbi technika állása is. Úgy tűnik, az is fontos volt, hogy a hihetőség érdekében hivatkozott korábbi technika állása a bejelentésben annak benyújtásakor szerepelt, ezáltal közvetlen kapcsolatot biztosítva annak tanításával. E két tényező nélkül valószínűleg más döntés született volna.

β) Az Almirall-ügy (T 2015/20)

Egy újabb, 2021 februárjában hozott (T 2015/20 sz.) döntés tárgya az *Almirall* által a vizsgálati osztály ellen benyújtott fellebbezés volt. A döntés egy olyan terápiás felhasználást védő alkalmazási igénypontra vonatkozott, amely az asztma kezelésére irányult inhalálható sajátos adag (400 µg aklidínium-egyenérték) aklidínium-bromiddal.

A benyújtott bejelentésben nem szerepeltek olyan műszaki adatok, amelyek bizonyították volna, hogy az aklidínium-bromid alkalmazható az asztma kezelésére, vagy hogy a sajátos dózis célzott volt. A bejelentésben azonban voltak adatok a gyógyszer COPD (az asztmához kapcsolódó légzőszervi betegség) kezelésében való hatékonyságáról, bár a COPD egy másik betegség, amelyet legalább részben más hatásmechanizmusok közvetítenek.

Annak megállapításakor, hogy az állítások megfelelnek az Európai Szabadalmi Egyezmény 83. cikke szerinti elégséges kinyilvánítás követelményeinek, a fellebbezési tanács hivatkozott a technika jelenlegi állására, amely azt tanította, hogy az antikolinerg gyógyszerek (mint például az aklidínium) hörgőtágító hatással rendelkeznek asztma esetén, még ha ez nem is olyan kifejezett, mint a COPD esetében. Elsősorban e korábbi technika állása alapján találta úgy a bizottság, hogy nem merültek fel olyan komoly kétségek, amelyek alátámasztották volna az elegendő kinyilvánítás hiányára vonatkozó kifogást.

Ezt követően a fellebbezési tanács megragadta az alkalmat, hogy áttekintse a hihetőség értékelésével kapcsolatos joggyakorlatot, megállapítva:

„[e]bben az összefüggésben a fellebbezési tanács úgy véli, hogy a kérelemben szereplő azon állítás, miszerint a légzőszervi megbetegedések, különösen az asztma és a COPD kezelése aklidíniummal a leghatékonyabb inhalációs

adagolásban, körülbelül 400 µg névleges dózisban, jelentős műszaki tanítást jelent, amely távol áll egy kutatási program elvégzésére való felhívástól, és amely első látásra nem nélkülözi a hihetőséget. Ez a tanítás mint olyan hamisítható abban az értelemben, hogy megkérdőjelezhető, és ezért úgy tekintendő, hogy olyan konkrét műszaki hozzájárulás formájában megjelenő információt képvisel, amely túlmutat néhány elégtelen szóbeli kijelentésen.”

A fellebbezési tanács ezután a feltalálói tevékenység vizsgálatára tért át. A szabadalomban szereplő szubjektív műszaki hatásból kiindulva hihetőnek találta az aklidíniummal történő asztmaterápia feltalálói koncepcióját. Tekintettel e küszöbérték teljesülésére, az utólagosan benyújtott adatokat engedélyezték az optimalizált dózis előnyének alátámasztására. Azzal, hogy ezt az optimalizált dózist használták műszaki hatásként, a találmány a legközelebbi technika állása szerint nem volt kézenfekvő.

Felismerve, hogy ez lehetőséget nyújtott a spekulatív szabadalmak fokozott vizsgálatára vonatkozó megjegyzésre, különösen olyan szabadalmak kapcsán, amelyek egyáltalán nem tartalmaznak adatokat, vagy csak csekély jelentőségű adatokat tartalmaznak (például olyan adatokat, amelyek kívül esnek az igénypontok oltalmi körén), a fellebbezési tanács kijelentette:

„A szabadalmi bejelentésekben szereplő igénypontok jellemzően olyan általánosításokat tartalmaznak, amelyek természetüknél fogva lehetnek spekulációk. Az orvostudomány területén benyújtott szabadalmi bejelentések tekintetben nem képeznek kivételt. Az ESZH fellebbezési tanácsainak joggyakorlatában a kinyilvánítás és a feltalálói tevékenység elégségességének értékelésére kialakított megközelítések kifejezetten figyelembe veszik a szabadalmi bejelentésben ténylegesen nyilvánosságra hozott műszaki hozzájárulást annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az első látásra valószínűtlen állításokon alapuló észszerűtlen spekulációból eredő szabadalmi oltalom.”

B) Az Európai Unió Bírósága elutasította a *Pirelli* gumiabroncsok barázdájának védett védjegye ellen benyújtott keresetet. A felperesek sikertelenül hivatkoztak arra, hogy az EU Törvényszéke (General Court, GC) mint elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, miszerint a vitatott uniós védjegyet alkotó egyetlen barázda önmagában nem alkalmas műszaki funkció betöltésére.

A Pirelli gumiabroncsgyártó sikeresen védte meg egy gumiabroncsorony mint uniós ábrás védjegy oltalmát a CJEU előtt. Az ábra egy L alakú gumiabroncs-barázda rajzát mutatja.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalának (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) Törlési Osztálya és fellebbezési tanácsa eredetileg törölte a Pirelli gumiabroncsbarázdára vonatkozó védjegybejelentését a 12. áruosztályban „gumiabroncsokra, tömör abroncsokra, félterhelésű abroncsokra és tömlős abroncsokra mindenféle járműkerékhez”. A CJEU azonban 2018-ban hatályon kívül helyezte ezeket a döntéseket, és megerősítette a vitatott védjegylajstromozást különösen az említett árukra is.

A versenytárs *Yokohama* (Japán) megtámadta ezt a határozatot a CJEU előtt, amely most jogerős döntést hozott az ügyben (EU:C:2021:431). Az EUIPO és az egyesült királyságbeli Védjegyjogosultak Európai Szövetsége két egyesített ügyben (C-818/18 P és C-6/19 P) szintén részt vett felperesként.

A korábbi esetekhez hasonlóan a CJEU előtt ismét a Pirelli gumiabroncsok barázdájának lehetséges műszaki funkciója volt a vita tárgya. Formálisan mind a Yokohama, mind az EUIPO a GC 2018. évi megtámadott elsőfokú ítéletében a 40/94 sz. rendelet 7(1)(e)(ii) cikkének megsértését állította.

A GC tévesen állapította meg, hogy a vitatott védjegyet alkotó egyetlen barázda önmagában nem alkalmas a 40/94 sz. rendelet fentebb idézett cikke értelmében műszaki funkció betöltésére, minthogy a barázda a gumiabroncs futófelületén más elemekkel együtt jelenik meg.

A CJEU azonban minden kifogást elutasított.

A felperesek álláspontjával ellentétben az elsőfokú bíróság (GC) nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a 40/94 sz. rendelet fentebb idézett cikke olyan megjelölésre is alkalmazható, amelynek alakja szükséges egy termék működéséhez hozzájáruló műszaki eredmény eléréséhez, még akkor is, ha ez az alak önmagában nem elegendő e termék szándékolt műszaki eredményének eléréséhez. A CJEU hozzátette, hogy ezzel szemben az elsőfokú bíróság a megtámadott ítélet 72. pontjában megállapította, miszerint a Yokohama által az EUIPO előtt benyújtott bizonyítékok nem támasztják alá, hogy a szóban forgó védjegy által képviselt alakkal azonos alakú egyetlen horony alkalmas lenne a megtámadott ítéletben feltételezett műszaki eredmény elérésére.

És ez a megállapítás, amely a bíróság (azaz az elsőfokú bíróság, GC) szabad tény- és bizonyítékértékelésének eredménye, elvileg nem kérdőjelezhető meg fellebbezéssel – fejtette ki a CJEU.

A megtámadott ítélet indokolásában sem volt ellentmondás, amire a felperes Yokohama is hivatkozott. A felperes különösen az 51. és 52. pontra utalt, amelyek szerint a Pirelli nem vitatta, hogy egyes gumiabroncsmodelljei a vitatott védjegy által ábrázolt alakú barázdával rendelkeznek az abroncs felületén. Az elsőfokú bíróság (GC) azt is megjegyezte, hogy az idézett ítélkezési gyakorlat fényében érthető az EUIPO véleménye, amely szerint a vitatott védjegy a Pirelli által forgalmazott gumiabroncsokon levőhöz hasonló barázdát ábrázolhat.

Az elsőfokú bíróság (GC) viszont rámutatott ítéletének 53. pontjára, amelyet az „azonban” szó vezet be. Ezzel arra mutatott rá, hogy az ítélet 51. pontjában foglalt indokok önmagukban nem teszik lehetővé azt a következtetést, hogy a szóban forgó védjegy gumiabroncsot vagy teljes futófelületet ábrázol. Ez semmiképpen sem jelentett ellentmondást, állapította meg a CJEU.

A felperes Yokohama azon állítása, hogy a CJEU ítélete a tények elferdítésén alapul, szintén nem vezetett eredményre. A CJEU hangsúlyozta, hogy a Yokohama nem határozta meg pontosan, a bíróság mely elemeket torzított el. Ebből következik, hogy a Yokohama torzításra vonatkozó állítása nincs összhangban a jelen ítélet 50. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlattal, ezért azt mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

Végül a Yokohama vitatta az elsőfokú bíróság ítéletének 73. pontját, amelyben a bíróság megállapította, hogy a vitatott védjegy lajstromozása, amelynek oltalma az általa képviselt alakra korlátozódik, nem alkalmas arra, hogy megakadályozza a Pirelli versenytársait abban, hogy azonos vagy hasonló alakú gumiabroncsokat gyártsanak és forgalmazzanak, ha az ilyen alakot a gumiabroncs futófelületének más elemeivel kombinálják.

A CJEU azonban úgy ítélte meg, hogy ez nem jogban való tévedés. Mivel a szóban forgó alak végső soron különbözött a vitatott védjegy alakjától, a Pirelli nem hivatkozhatott e védjegyre annak érdekében, hogy megakadályozza az ilyen eltérő alakú gumiabroncsok forgalmazását.

Mindenesetre a megtámadott ítéletnek ez a megállapítása az elsőfokú bíróság tényértékelése volt, amelyet fellebbezéssel nem lehetett megkérdőjelezni, kivéve, ha torzítás történt – magyarázta a CJEU. Azonban sem a Yokohama, sem az EUIPO nem terjesztett elő ilyen állítást.

Az ügyet ezért a CJEU teljes egészében elutasította, és helybenhagyta a CJEU 2018-as ítéletét. Így a Pirelli gumiabroncs-barázdája továbbra is uniós védjegyvoltalom alatt áll.

C) A COCO kontra INCOCO védjegyvitában a *Chanel* cég saját francia COCO védjegyeinek az INCOCO védjeggyel való összetéveszthetősége miatt nyert az CJEU előtt, ahol a „coco” szó *Gabrielle Chanel* asszony híres *Coco* becenevéként is felmerült.

a) Az ügy háttere

2014 januárjában az amerikai *Innovative Cosmetic Concepts LLC* az INCOCO szóvédjegy nemzetközi lajstromozásakor az Európai Uniót is megjelölte a 3., 35. és 44. áruosztályba tartozó árukra és szolgáltatásokra, elsősorban kozmetikumokra és szépségápolási termékekre.

2014 októberében a felperes Chanel az EUIPO-nál felszólalt e védjegybejelentés ellen, hivatkozva saját korábbi, 1 438 544. és 1 571 046 sz. nemzeti (francia) COCO szóvédjegyeire, amelyekre a 3., 35. és 42. áruosztályban lényegében „szappanok, parfümök, illóolajok, hajbalzsamok, fogkrémek”, valamint reklámok vonatkozásában igényelték oltalmat.

b) Az EUIPO döntése

Az EUIPO Felszólalási Osztálya eredetileg helyt adott a felszólalásnak, de az EUIPO fellebbezési tanácsa 2020. január 16-i határozatával hatályon kívül helyezte a felszólalási osztály határozatát, és a Chanel felszólalását teljes egészében elutasította.

A tanács különösen a Chanel azon érvelését illetően, miszerint a „Coco” kifejezést Franciaországban becenevként, és különösen a Coco Chanel néven ismert Gabrielle Chanel aszszony beceneveként értelmezik, megállapította, hogy a felperes nem nyújtott be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a francia fogyasztók ismerik a korábbi védjegyet, és hogy a felperes által benyújtott szinte valamennyi dokumentumban a korábbi COCO megjelölés a „Chanel” kifejezéssel együtt szerepel. Mindezek alapján elutasította a Chanel által hivatkozott második korábbi védjegy, a COCO nagyfokú megkülönböztetőképességének elismerését.

Következésképpen a tanács megállapította, hogy a hasonlóság átlagosnál kisebb mértékű: jelentősek a vizuális különbségek, átlagos mértékű a hangzásbeli hasonlóság, továbbá az INCOCO és a COCO elvileg nem hasonlítható össze fogalmilag.

c) A CJEU döntése

A CJEU 2021. június 16-i döntésében másként értékelte a fellebbezési tanács álláspontját, és hatályon kívül helyezte a határozatát, a Chanelnek adva igazat. Döntése indoklásában az CJEU a védjegyek összetéveszthetőségét vizsgálva összehasonlította a védjegyeket vizuális, hangzásbeli és fogalmi hasonlóság szempontjából.

α) A védjegyek vizuális összehasonlítása

Igaz, hogy az EUIPO jogosan mutat rá, hogy az „in-” szóelem a vitatott nemzetközi lajstromozás elején szerepel, és nincs megfelelője a korábbi megjelölésben, a bíróság azonban hangsúlyozta, hogy egy szóvédjegy eleje egyáltalán nem mindig meghatározó.

Abban pedig, hogy ez az „in-” olyan mértékben ellensúlyozza a „coco” közös szóelemet, hogy a vitatott megjelölések csak átlag alatti vizuális hasonlóságot mutatnak, az EUIPO tévedett, és helytelenül döntött – állapította meg a CJEU. Ehelyett a bíróság helyt adott a Chanel azon érvelésének, hogy éppen a megkettőzött „co co” hívja fel a figyelmet vitatott védjegyeknek erre a közös szóelemére, a „coco”-ra.

β) Hangtani összehasonlítás

A CJEU helybenhagyta a fellebbezési tanács által megállapított átlagos hangzásbeli hasonlósági fokot, így a Chanel sikertelenül érvelt a hasonlóság magasabb foka mellett, és a CJEU kifejtette, hogy az „in-” kiegészítő szótagnak nincs megfelelője a korábbi COCO megjelölésben, és ezért hangtani szinten megkülönböztető jelnek minősül. Az ütköző megjelölések szerkezete, szótagszáma és ritmusa azonban összességében véve nem alapvetően eltérő, hanem inkább összehasonlítható, magyarázta a CJEU, és ez átlagos hangtani hasonlóságot eredményezett.

γ) Fogalmi összehasonlítás

A védjegyek fogalmi hasonlóságát az EUIPO alapvetően nem tartotta összehasonlíthatónak. Ebben a kérdésben a CJEU végül a híres „Coco” becenévhez jutott, és kifejtette, hogy amennyiben van egy szóelem, amelyet az érintett közönség könnyen megért, akkor ezt valójában két részre bontja; az egyik rész megfelel annak, amit a mindennapi beszéd részeként értelmez, a másik pedig a szóban forgó megjelölés maradék részéből áll.

A szóban forgó nemzetközi lajstromozás tehát teljes egészében új szót jelentett, de ez nem akadályozta meg az érintett közönséget abban, hogy felismerje az egyértelmű jelentéssel bíró elemet – állapította meg a CJEU. Ilyen körülmények között tehát alacsony fokú fogalmi hasonlóság állt fenn, anélkül, hogy az érintett közönségnek az ütköző megjelölések fogalmi hasonlóságáról Chanel asszony „Coco” beceneve állítólagos hírnevével összefüggésben kellett volna döntenie.

δ) Az ütköző védjegyek megkülönböztetőképessége

Végül a CJEU megállapította, hogy a fellebbezési tanács döntése hibás volt az összetéveszthetőség valószínűségének átfogó értékelése tekintetében, mert a vizuális hasonlóság mértékét alábecsülte; a fogalmi hasonlóságot helytelenül értékelte; míg a hangzásbeli hasonlóságot és az ütköző áruk és szolgáltatások azonosságát vagy hasonlóságát megállapította ugyan, de nem vette figyelembe. Ezért a CJEU annyira hibásnak találta a fellebbezési tanács határozatát, hogy szükségtelennek ítélte az ütköző védjegyek megkülönböztetőképességének jelentőségére vonatkozó kérdések további vizsgálatát. Emellett megállapította, hogy elvileg valamennyi jóváhagyott uniós védjegy legalább alacsony fokú megkülönböztetőképességgel rendelkezik.

A fentiek alapján a CJEU teljes egészében hatályon kívül helyezte a fellebbezési tanács 2020. január 16-i határozatát. A Chanel győzött az INCOCO-val szemben, mert igazolást nyert a saját nemzeti COCO védjegyeinek az összetéveszthetőségére vonatkozó állítása.

D) A CJEU 2020. október 15-i ítéletében (T-349/19) megerősítette, hogy két védjegy hasonlóságának értékelésekor mindig a védjegyek által keltett összbenyomást kell vizsgálni, és különösen a megkülönböztető és uralkodó elemeket kell figyelembe venni. A jogvitában az ábrán bemutatott szó- és ábrás védjegy,

valamint a DECATHLON szóvédjegy álltak egymással szemben, mindkettő a 25. áruosztályba tartozó azonos áruk vonatkozásában. Az EUIPO eredetileg helyt adott a felszólalásnak, de a fellebbezési eljárásban az összetéveszthetőség hiánya miatt elutasította azt.

A CJEU előtti keresetben a felperes Decathlon azzal érvelt, hogy az összehasonlítandó védjegyek összbenyomása az „athlon” szóelem azonossága miatt nagyon hasonló. Tekintettel az áruk azonosságára és a felszólalásban hivatkozott DECATHLON védjegy nagyfokú megkülönböztetőképességére, a védjegyjog alapján fennállt az összetévesztés veszélye.

Az EUB elutasította a keresetet, és helybenhagyta a fellebbezési tanács határozatát.

- A fiatalabb védjegy megkülönböztető és meghatározó elemeinek vizuális értékelése során a rendes megkülönböztetőképességű ábrás elem mellett nem lehetett figyelmen kívül hagyni az „athlon” szóelem grafikai kialakítását sem, amely még az egyes betűk különböző értelmezési lehetőségeit is megengedi.

- Az összehasonlító megjelölések csak csekély vizuális hasonlóságot mutatnak, mivel a bejelentett védjegy ábrás elemeiből eredő különbségek fontosabbak, mint az „athlon” szóelem egyezősége.
- Hangzási szempontból az egyező „athlon” elem miatt átlagos hasonlóság áll fenn.
- A fogalmi összehasonlítás során figyelembe kell venni, hogy az „athlon” és a „decathlon” szóelemek görög eredetük miatt („athlon” = „verseny”) a 25. áruosztályba tartozó áruk esetében leíró jelentéssel bírnak, és ezért csak kismértékben különböztethetők meg.

Ezen túlmenően az első helyen álló ábrás elemből a végtelenség fogalmát reprezentáló úgynevezett lemniszkáta adódik, ami különbségekhez vezet.

A CJEU megállapította továbbá, hogy a felszólalásban hivatkozott védjegy nagyfokú megkülönböztetőképességét nem bizonyították kellőképpen. Az e tekintetben benyújtott dokumentumok túlnyomórészt a kiskereskedelmi szolgáltatásokkal, és nem a 25. áruosztályba tartozó árukkal kapcsolatos használatot bizonyítják.

Következésképpen nem áll fenn az összetévesztés veszélye az összehasonlító megjelölések alacsony vizuális hasonlósága miatt, aminek – tekintettel az eljárás tárgyát képező 25. áruosztályba tartozó áruk szokásos forgalmazására – az „athlon” elem alacsony megkülönböztetőképessége miatt az összetéveszthetőség átfogó értékelése során nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani.

A határozat ismét megerősíti, hogy a védjegyek hasonlóságának megítélése során mindig a megjelölések összbenyomása a döntő. Nem általánosan feltételezhető, hogy a szóelemek megkülönböztetőképessége meghaladja a képi elemekét. Különösen az általános fogyasztási cikkek, például ruházati cikkek esetében játszanak különleges szerepet a képi különbségek, és lehetőséget nyújthatnak a meglévő védjegyekről való megfelelő megkülönböztetésre.

E) A MILEY CYRUS és a CYRUS védjegy között nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége – döntött 2021. június 16-án a CJEU, ellentétben az EUIPO korábbi, az összetéveszthetőség valószínűségét megállapító ítéleteivel. A CJEU döntésében *Miley Cyrus* amerikai énekesnő hírneve játszott elsődleges szerepet – amit az EUIPO nem vett figyelembe.

Az ügy a korábbi CYRUS védjegy és a felperes *Smiley Miley, Inc.* (SMI, USA) által később benyújtott MILEY CYRUS védjegybejelentés közötti összetévesztés valószínűségére vonatkozott. A döntés rövid értékelése szerint jó dolgok történnek azokkal, akik várnak – legalábbis Miley Cyrus szempontjából.

a) A védjegyper az EUIPO előtt

Az SMI 2014 áprilisában kérelmezte a MILEY CYRUS szóvédjegy uniós védjegyként történő lajstromozását számos szolgáltatásra és árura a videomarketing, a videojátékok, a showműsorok és koncertek, a szórakoztatás, a sport és a multimédia területén, valamint nyomtatványok és mobiltelefonok számára készült hasznos tárgyakra, például csengőhangokra és bőrökre.

A *Cyrus Trademarks Ltd* (USA) ezt követően keresetet nyújtott be a 2014 szeptembere óta lajstromozott MILEY CYRUS szóvédjegy ellen, arra hivatkozva, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége a saját korábbi CYRUS európai ábrás védjegyével, amely szintén oltalom alatt áll a 9. és 20. áruosztályban különböző árukra és szolgáltatásokra.

A védjegybejelentő SMI azzal érvelt, hogy mivel Miley Cyrus híres amerikai énekesnő, a védjegyek fogalmilag kellően elkülönülnek egymástól. Az EUIPO Felszólalási Osztálya

azonban ezzel nem értett egyet, és úgy ítélte meg, hogy az összetévesztés valószínűsége fennáll a 25. áruosztály kivételével, minthogy ezek az áruk és szolgáltatások nem hasonlítanak egymáshoz.

Az SMI ezt követően az EUIPO fellebbezési tanácsánál fellebbezést nyújtott be, amelyet az is elutasított, megállapítva, hogy a MILEY CYRUS védjegyet és a CYRUS korábbi védjegyet sem nevekként fognák fel, és még ha ez így lenne is, a „Cyrus” elem nagyobb megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mint a „Miley” elem. Ezért a MILEY CYRUS védjegy és a CYRUS korábbi uniós védjegy között is megállapította az összetévesztés valószínűségét. Ezt a döntést az SMI megtámadta az Európai Bíróság előtt, amely 2021. június 16-án hozott ítéletet.

c) A CJEU döntése

A CJEU hangsúlyozza a közmegítélést. Először is emlékeztetett arra, hogy az összetévesztés valószínűsége magában foglalja a korábbi védjeggyel való társítás valószínűségét. Az összetéveszthetőség szempontjából tehát különös jelentőséggel bír a közönség és annak a védjegyekről alkotott felfogása. Az is lényeges kérdés, hogy a vitában álló két fél gazdasági kapcsolatban áll-e egymással.

A felperes SMI először is azzal érvelt, hogy a fellebbezési tanács nem alapozhatja értékelését kizárólag az angol nyelvű közönségre. A CJEU azonban elutasította ezt a kifogást. Az uniós védjegy lajstromozásának megtagadásához elegendő, ha az Európai Unió egy részén fennáll a 207/2009 sz. rendelet 8(1) cikke szerinti relatív kizáró ok – mondta ki a CJEU. Ezért elegendő az angol nyelvű közönségre alapozni.

Az SMI lényegében azzal is érvelt, hogy a felszólalási osztály tévesen állapította meg a védjegyek összetéveszthetőségét. A MILEY CYRUS védjegy mint kifejezés nagymértékű megkülönböztetőképeséggel rendelkezett, amit Miley Cyrus énekesnő hírneve és ismertsége, valamint az internetes oldalak és a közösségi médiából származó képek is bizonyítanak.

Ezzel a kifogással a felperes SMI sikerrel járt. A bejelentő szerint a személynév értékelése során mindig figyelembe kell venni, hogy a keresztnévnek és vezetéknevének együttes védjegyként történő lajstromozását kérő személy közismert-e (összhangban az Európai Bíróság 2010. júniusi ítéletével, C:2010:368).

Ezért a CJEU megállapította, hogy a fellebbezési tanács tévedett, amikor a jelen ügy sajátosságainak kellő figyelembevételével nélkülön önműködően alkalmazta azt a szabályt, hogy egyes tagállamokban a fogyasztók a vezetéknevet nagyobb valószínűséggel jegyzik meg, mint a keresztnévet. A tanács ugyanis ezt az általános szabályt használta fel annak igazolására, hogy a „Cyrus” elem nagyobb megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mint a „Miley” elem – és ezért fennállt az összetévesztés valószínűsége a korábbi CYRUS védjeggyel való közvetlen összehasonlítás esetén.

A CJEU a fellebbezési tanács ezen határozatát teljes egészében hatályon kívül helyezte. A tanács feltételezésével ellentétben abból kell kiindulni, hogy a MILEY CYRUS szövegdjegyben szereplő két elem, a keresztnév és a vezetéknev egyaránt megkülönböztetőképeségűnek

tekintendő, elvégre egy híres énekesnőre és színésznőre utalnak, miként ezt a CJEU hangsúlyozta.

Az SMI felperes is helyesen érvelt azzal, hogy az ütköző védjegyek fogalmilag különböznek – tette hozzá a CJEU, ezzel is ellentmondva a fellebbezési tanács álláspontjának.

Az ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen fogalmi különbségek bizonyos körülmények között semlegesíthetik a szóban forgó megjelölések közötti hangzásbeli és vizuális hasonlóságokat – és a jelen esetben fennállt ilyen körülmény. A bejelentett MILEY CYRUS védjegy az érintett közönség számára egyértelmű és konkrét jelentéssel bír, mert egy nemzetközileg ismert közszereplőre, Miley Cyrusra utal – állapította meg a bíróság.

A CJEU ezért teljes egészében hatályon kívül helyezte az EUIPO fellebbezési tanácsának 2020. április 2-i, megtámadott határozatát.

F) A CJEU új ítélkezési gyakorlatot hozott létre az uniós formatervezési minták elsőbbségi idejére vonatkozóan: az ilyen mintákra az eddigi 6 hónapos elsőbbségi időszak helyett mostantól 12 hónapos elsőbbségi időszak vonatkozik, ha az elsőbbség nemzetközi PCT szabadalmi bejelentésen alapul.

Eddig a formatervezési mintákra rövidebb elsőbbségi időszakot biztosítottak, mint a szabadalmakra és a használati mintákra, mert azok összetettebbek [Párizsi Egyezmény, 4(c) (1) cikk]. Mindenekelőtt azonban a szabadalmak vagy a használati minták lajstromozási eljárása is lényegesen hosszabb ideig tart, mint a formatervezési mintáké vagy a védjegyeké.

a) Az ügy tényállása

A vizsgált *KaiKai Company Jaeger Wichmann GbR* (KaiKai)-ügyben, amelyet április végén tárgyalt a CJEU, a felperes KaiKai megtámadta az uniós formatervezési minták (közösségi minták) rövidebb elsőbbségi időszakát. A felperes első szabadalmi bejelentését formatervezési minták bejelentéssorozata követte, nevezetesen egy nemzetközi PCT szabadalmi bejelentésen keresztül tizenkét közösségi formatervezési minta lajstromozására irányuló többszörös bejelentés, elsőbbségi igénnyel.

Az EUIPO elutasította ezt az elsőbbségi igényt, mert az előző bejelentés bejelentési napja több mint hat hónappal megelőzte a többszörös bejelentés bejelentési napját. Bár a PCT-bejelentés a 6/2002 sz. rendelet 41. cikke alapján elvileg elsőbbségi jogot biztosít, minthogy a „szabadalom” fogalmának a PCT 2. cikkében szereplő tag meghatározása a használati mintákra is kiterjed, a minták szokásos hat hónapos elsőbbségi időszaka vonatkozik erre az uniós formatervezésiminta-bejelentésre is.

b) PCT-bejelentésből származó uniós formatervezési mintákra vonatkozó elsőbbség

Ezt a határozatot a bejelentő megtámadta, és a CJEU elé terjesztette. A CJEU-nak tehát tisztáznia kellett, hogy az uniós formatervezési minták igényelhetnek-e elsőbbséget a PCT-

bejelentésből, és hogy a formatervezési minták rövidebb vagy a szabadalmak és használati minták hosszabb elsőbbségi időszaka vonatkozik-e rájuk.

Az első szempontot, nevezetesen azt, hogy az uniós formatervezési minták igényelhetnek a PCT-bejelentésből származó elsőbbséget, az EUIPO már korábban megállapította. A CJEU ezt jogosan erősítette meg. A PCT nem tesz különbséget annak alapján, hogy az egyes említett államok milyen különböző jogokkal nyújtanak oltalmat a találmányra – állapította meg a CJEU –, ezért a használati minták és a szabadalmak is egyenértékű oltalmat élveznek, bár a használati minta szintén kevésbé vizsgált tulajdonjog.

A bíróság kifejtette továbbá, hogy a 6/2002 sz. rendelet 41(1) cikke semmit sem mond a nemzetközi szabadalmi bejelentésből származó elsőbbségi időszakról. Ezért az értelmezés során figyelembe kellett venni az elsőbbségi jog alapjául szolgáló szabályt, nevezetesen a Párizsi Egyezmény 4. cikkét.

A CJEU szerint azonban a 4. cikk bizonyos mértékig különleges rendelkezés. A 4(E)(1) cikk szerint ugyanis a későbbi jogra megállapított elsőbbségi időszak az irányadó, ha a későbbi jog formatervezési minta, a korábbi jog pedig használati minta. De vajon a jelen helyzetben érvényes-e az, hogy az elsőbbségi időszak a későbbi jog jellegétől függ?

c) Az uniós formatervezési minták elsőbbségi időszaka

A CJEU nemleges választ adott erre a kérdésre. Az elsőbbségi jog szempontjából inkább a korábbi jognak kell meghatározónak lennie, nem pedig a későbbi jognak – döntött a bíróság. Ennek oka, hogy az elsőbbségi időszak e bejelentés napján kezdődik, tehát maga az elsőbbségi jog keletkezése, valamint az elsőbbségi időszak kezdete a korábbi jogtól és annak bejelentésétől függ. Logikus tehát – állapította meg a CJEU –, hogy az elsőbbségi jog időtartama is a korábbi jogtól függjön.

Ez egyébként megfelel a szabadalmak hosszabb elsőbbségi időszaka fő indoklásának is, ahol az előzetes vizsgálat időtartamával érvelnek. Ez is megerősíti, hogy az elsőbbségi időszak időtartama szempontjából csak a korábbi jog a meghatározó – tette hozzá a bíróság.

A CJEU ezért arra a következtetésre jutott, hogy az EUIPO tévesen vélte úgy, hogy a nemzetközi szabadalmi bejelentés elsőbbségének igénybevételére vonatkozó határidő a közösségi formatervezésiminta-bejelentések esetén hat hónap. A CJEU hatályon kívül helyezte az EUIPO döntését, és egyúttal új ítélkezési gyakorlatot fogadott el az uniós formatervezési minták elsőbbségi időszakára vonatkozóan.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala

Az EUIPO Első Fellebbezési Tanácsa megállapította, hogy az ATLANTIS védjegyet az EU-n belül különböző szállodai szolgáltatások tekintetében használták annak ellenére, hogy a védjegyjogosult szállodái fizikailag Dubaiban és a Bahamákon találhatóak.

A *Binter Cargo S.L.* az EU védjegyrendelete 58(1)(a) cikke alapján törlési keresetet nyújtott be a *Kerzner International Limited* (Kerzner) európai uniós ATLANTIS védjegye ellen. Ezt követően a törlési osztály részben törölte az ATLANTIS védjegyet a 16., 28., 36., 39., 41. és 44. áruosztályba tartozó valamennyi áru és szolgáltatás, valamint a 43. áruosztályba tartozó egyes szolgáltatások vonatkozásában (ideértve a szállodai elhelyezést; éttermi, bár- és szállodai szolgáltatásokat). A védjegy továbbra is lajstromozva maradt a 43. áruosztályban szálláshely-közvetítésre turisztikai központokban; szállodai foglalásokra utazási irodai szolgáltatások keretében; szállásfoglalásokra és éttermi foglalásokra.

A törlési osztály azon a véleményen volt, hogy az uniós ügyfelek számára definíció szerint nem lehetséges az éttermekhez és szállodákhoz kapcsolódó szolgáltatások tényleges igénybevétele, ha az csak az Európai Unió területének fizikai elhagyása után történik. A törlési osztály úgy ítélte meg, hogy bár a jogosult valóban folytatott marketingtevékenységet az EU-ban azzal a kifejezett céllal, hogy az EU-ban lakóhellyel rendelkező ügyfelekkel szerződést kössön (és egy kifejezetten az EU-ban lakóhellyel rendelkező ügyfeleket célzó honlapot is működtetett, amely különböző európai nyelvi és valutaopciókat tartalmazott), ez nem elegendő a védjegy tényleges használatának bizonyításához a szállodai szolgáltatások vonatkozásában. A törlési osztály azonban nem alkalmazta ezt az érvelést az utazási irodai foglalási szolgáltatásokra, kifejtve, hogy az ilyen szolgáltatások végzéséhez a foglalást a tágabb értelemben vett szolgáltatásnyújtás helyétől távol kell érvényesíteni, mivel e szolgáltatásokat az Európai Unió kívülre utazni kívánók veszik igénybe.

A jogosult a határozat teljes megsemmisítését kérte. A visszavont 43. osztályba tartozó szolgáltatásokkal kapcsolatban azzal érvelt, hogy a törlési osztály tévesen alkalmazta a jogot, amikor ténylegesen bevezetett egy „kettős területi követelményt”, amely sem a jogszabályokban, sem a kialakult ítélkezési gyakorlatban nem található meg.

A fellebbezési tanács ezzel egyetértett. A TRIPS-megállapodás 15. cikkének (3) bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy az uniós jog nem ír elő területi követelményt magukra az árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozóan. A tényleges védjegyhasználat nem elsősorban a szolgáltatásnyújtás helyére vonatkozik, hanem arra a helyre, ahol a védjegyet e szolgáltatások tekintetében használják, és e használatot a jogosultnak a védjegyoltalom alá tartozó áruk és szolgáltatások piacának megteremtésére vagy fenntartására irányuló szándéka alapján kell megállapítani. Azt is megjegyezte, hogy ha a szállodai szolgáltatásokat kellő mértékben az EU-ban lakóhellyel rendelkező ügyfelek számára hirdetik és értékesítik, akkor nem fontos, hogy e szolgáltatásokat fizikailag ténylegesen hol nyújtják. Mivel a szóban forgó 43. áruosztályba tartozó szolgáltatásokat az EU-ban székhellyel rendelkező utazási irodákon keresztül értékesítették az EU-ban lakóhellyel rendelkező fogyasztók számára, az érintett piac ebben az esetben az EU-n kívül nyújtott szálláshelyek uniós piacának minősült.

A fellebbezési tanács felhívta a figyelmet az EUIPO iránymutatásaira is, amelyek szerint a reklám és a marketing lényeges használati cselekmény lehet, ha az olyan áruk és szolgáltatások, mint az üdülési szállás, külföldön érhetők el. Rámutatott, hogy az áruk és szolgál-

tatások interneten keresztül történő forgalmazása új, nem elhanyagolható módot teremtett a szolgáltatásnyújtásra, és hogy az idegenforgalmi ágazat különösen aktív az interneten, amely az ilyen szolgáltatások fő reklámcsatornája.

A fellebbezési tanács végül úgy ítélte meg, hogy a törlési osztály valóban tévesen alkalmazta a jogot a 43. áruosztályba tartozó fennmaradó szolgáltatások tekintetében, és részben helyt adott a törlési kérelemnek.

A fellebbezést azonban a fennmaradó áruk és szolgáltatások tekintetében elutasították, mivel a Kerzner nem nyújtott be elegendő bizonyítékot a tényleges használat bizonyítására. Amint erre a törlési osztály helyesen rámutatott, az a pusztán tény, hogy ezek a szolgáltatások a tulajdonos szállodáiban elérhetőek voltak, nem jelenti azt, hogy azokat az EU-ban levő fogyasztóknak értékesítették.

Ez a döntés hasznos magyarázatot ad a tényleges használat követelményének területi vonatkozásáról, amely különösen érdekes lehet azon nem uniós vállalkozások számára, amelyek az Európai Unióban kívánják érvényesíteni védjegylajstromozásaikat.

Az EU Törvénytörvénye

A GC korlátozta a *Hasbro* európai uniós MONOPOLY védjegyének hatályát azon az alapon, hogy azt rosszhiszeműen jelentették be újra. Ez kihatott a védjegy brexit utáni részére is.

a) Mit tett a Hasbro?

A GC megállapította, hogy a Hasbro a használat mellőzésére vonatkozó rendelkezések következményeinek elkerülésére törekedett azáltal, hogy néhány korábbi védjegyet újra bejelentette az EUIPO-nál. Ez a védjegyjogban alapvető fontosságú „használd vagy elveszíted” elvre utal, amely szerint a védjegy általában törölhető, ha öt éven belül nem használják ténylegesen. Ez a szabály a védjegyjogosultak számára egy kezdeti öt éves türelmi időt biztosít, amelyen belül a használat bizonyítása nélkül üldözhetik a védjegybitorlókat, és felszólalhatnak harmadik felek későbbi védjegybejelentései ellen. Ezt követően a használatot bizonyítani kell. Az újbóli bejelentés azonban a védjegyjogosult számára az újbóli bejelentés időpontjától kezdődően újabb öt éves türelmi időt szolgáltat.

Még abban az esetben is, ha a védjegyet ténylegesen használták, az újbóli bejelentés költséget és adminisztratív erőfeszítést takaríthat meg a használat bizonyítása során. Gyakran azért is benyújtanak új védjegybejelentést, hogy a hivatal az áruk és szolgáltatások szélesebb körű, naprakészebb leírását fogadja el, amely több korábbi lajstromozást egyesít.

b) Rosszhiszeműség

A bíróság megállapította, hogy az újbóli bejelentés nem minősül önműködően rosszhiszeműnek, de rosszhiszeműség akkor merülhet fel, ha a szándék a használat bizonyításának elkerülésére irányul. A bíróság elutasította a Hasbro azon érvelését, hogy az újbóli beje-

lentések célja az adminisztratív terhek csökkentése volt. Azt az érvet, hogy ez az iparágban bevett gyakorlat, a bíróság mint lényegtelen szintén elutasította. Ezért a GC korlátozta a MONOPOLY európai uniós védjegy hatályát, a védjegybejelentést rosszhiszeműnek nyilvánította. Ez a megállapítás azt sugallja, hogy annak bizonyítása, miszerint az ismételt bejelentés célja nem a használat hiányára vonatkozó rendelkezések elkerülése volt, valószínűleg nehéz feladat lesz a jövőbeni ügyekben.

c) Hatás a védjegytulajdonosokra

A CJEU-nál benyújtott esetleges fellebbezéstől függően a Hasbro számára a határozat következménye nagyjából az, hogy a MONOPOLY újra bejelentett védjegye érvénytelen, amennyiben az a korábbi védjegyleírásokat ismétli. E korábbi védjegyeknek, amennyiben öt évnél régebbiek, a használat igazolása mellett a rés betöltése érdekében érvényben kell maradniuk. Szélesebb körben a védjegyjogosultaknak a fent említettek szerint felül kell vizsgálniuk bejelentési és perlési stratégiájukat, hogy elkerüljék az érvénytelen, újra bejelentett védjegyek alapján indított peres eljárások kockázatát.

Az Egyesült Királyság bíróságai nem kötelesek követni ezt a döntést, bár várhatóan hivatkozni fognak rá. Valószínű, hogy a brit bíróság a korábbi ítélkezési gyakorlat alapján mindenképpen hasonló következtetésre jutna.

d) A brexit hatása

A brexittel kapcsolatos átmenet miatt azonban különleges szabályok érvényesülnek. A Hasbro brit védjegye eredetileg uniós védjegy volt, amely az EU28 egészére kiterjedt. Az összes ilyen védjegyhez hasonlóan e védjegy brit része az átmeneti időszak végén, 2020. december 31-én „levált”, és a Hasbro egy „hasznoló” brit védjegyet kapott, amely jelenleg az Egyesült Királyság védjegylajstromában szerepel. Az Egyesült Királyság nemzeti védjegye általában nem tartozik az uniós bíróság döntésének hatálya alá. Ez alól azonban kivételként az EU és az Egyesült Királyság közötti kilépési megállapodás úgy rendelkezett, hogy ha egy uniós védjegy ellen 2020. december 31-én törlési eljárás van folyamatban (mint ahogyan ez itt is történt), akkor az eredményt az Egyesült Királyság hasonló védjegyére is alkalmazni kell, kivéve ha a törlési okok az Egyesült Királyságban nem alkalmazhatók. A MONOPOLY védjegyre vonatkozó brit lajstrombejegyzésben valóban szerepel egy megjegyzés arról, hogy ebben az esetben ilyen törlés alkalmazható. Az Európai Unió Bíróságához benyújtott esetleges fellebbezéstől függően tehát valószínű, hogy a brit védjegyet is részben törölni fogják.

Japán

A) A Seiva IP News 2021. augusztus 5-i száma közölte a Japán Szabadalmi Hivatal 2020-ra vonatkozó jelentését. A legfontosabb adatokat alább közöljük.

A) Szabadalmak

	2019-ben	2020-ban	Változás
Szabadalmi bejelentések száma	307 969	288 472	-6,3%
Szabadalomengedélyezések száma	179 910	179 383	-0,3%

B) Használati minta

	2019-ben	2020-ban	Változás
Használatiminta-bejelentések száma	5241	6018	+14,8%
Lajstromozott használati minták száma	5033	5518	+9,6%

C) Mintabejelentések

	2019-ben	2020-ban	Változás
Mintabejelentések száma	31 489	31 752	+0,8%
Lajstromozott minták száma	27 556	26 417	-4,1%

D Védjegyek

	2019-ben	2020-ban	Változás
Védjegybejelentések száma	190 773	181 072	-5,1%
Védjegylajstromozások száma	109 859	135 313	+23,2%

B) A melegvíz-berendezéseket gyártó japán *Noritz Corporation* (Noritz) bejelentette, hogy a „Forró víz kész” dallam jelzőhangjukat, amely akkor szólal meg, amikor a vízmelegítő befejezi a kád feltöltését forró vízzel, a Japán Szabadalmi Hivatal lajstromozta első olyan védjegyként, amely egy klasszikus zenével kísért hangból áll. A „Forró víz kész” dallam a „Dolly álma és ébredése”, valamint a „Kész a meleg fürdő” dallamból áll.

A klasszikus zenei dallamot általában nem tekintik megkülönböztető jellegűnek, mert az ilyen dallamot nem védjegyként, hanem klasszikus zenei darabként ismerik fel [a japán védjegy törvény 3(1)(vi) cikke]. Ezért nagyon nehéz a klasszikus zenét hangvédjegyként lajstromoztatni. A hosszú ideje széles körben használt „Forró víz kész” dallam azonban úgy tekinthető, hogy lehetővé teszi a fogyasztók számára egy konkrét forrás felidézését, és ezért a hivatal a japán védjegy törvény 3(2) cikke alapján hangvédjegyként lajstromozta.

A Noritz 1997 óta alkalmazza a „Forró víz kész” dallamot a vízmelegítő készülékek távirányítóiban, és 2020-ig mintegy 16,5 millió darabot értékesített. Ez azt jelenti, háztartásonként egy távirányító vásárlását feltételezve, és átlagosan 2,39 fővel számolva, hogy Japánban

körülbelül minden harmadik ember vásárolt ilyen távirányítót, és hallotta a „Forró víz kész” dallamot.

„Ezt a távirányítót úgy tervezték, hogy megszüntesse látássérült személyek számára a fürdőkád forró vízzel való feltöltéséből adódó kellemetlenségeket azáltal, hogy hanggal értesíti a felhasználót a meleg fürdő elkészültéről. A Noritz a klasszikus zenére összpontosított, amely soha nem megy ki a divatból, és a felhasználók soha nem unják meg hallgatni. Ezért a dallamot a Theodore Oesten német zeneszerző által komponált 'Dolly álma és ébredése' című zongoradarab második részéből ('Dolly álma') választották, hogy a felhasználók érezzék a fürdés izgalmát és boldogságát” – olvasható a Noritz honlapján.

A védjegy főbb adatai:

- A bejelentés időpontja: 2017. július 27.
- A lajstromozás napja: 2021. március 29.
- Értesítési dallam a meleg víz feltöltésének befejezéséről (kottája, hangfájllal).
- A hangvédjegyet egy emberi hang követi, amely azt mondja, hogy „A meleg fürdő kész”.
- Összesen kb. 11 másodpercet vesz igénybe.

Kanada

A Szövetségi Fellebbezési Bíróság az *Apotex Inc kontra Shire LLC*-ügyben a közelmúltban elutasította az *Apotex Inc.* (Apotex) fellebbezését a Szövetségi Bíróság azon döntése ellen, amely megállapította, hogy a 2 527 646 sz. ('646-os) kanadai szabadalom igénypontjai érvényesek, és megtiltotta az egészségügyi miniszternek, hogy a '646-os szabadalom lejártáig megfelelőégi értesítést adjon ki az Apotex lisdexamfetamin (LDX) termékére.

A szabadalmazott gyógyszerekre vonatkozó, korábban módosított rendelet (megfelelőégi értesítés) szerinti tiltás iránti kérelmet összevonták az Apotex érvénytelenségi és a jogsértés hiányának megállapítására irányuló keresetével. Az Apotex mindkét ítélet ellen fellebbezett.

Az amfetamin bevált gyógyszer olyan állapotok kezelésére, mint a figyelemhiányos hiperaktivitási zavar, de mivel azonnali felszabadulású vegyületről van szó, a betegeknek a nap folyamán gyakran kell bevenniük az adagokat. Az LDX az amfetamin egy olyan előgyógyszere, amely tartós felszabadulást biztosít, és csökkenti a visszaélés lehetőségét.

A Szövetségi Bíróság bírója megállapította, hogy a szóban forgó igénypontokat nem előzte meg az 54168/65 (AU 168) sz. ausztrál szabadalmi bejelentés, amely az aminosav-konjugátumok nagy csoportját, köztük az LDX-et is kinyilvánítja. Az Apotex azzal érvelt, hogy:

- hiba volt az LDX előnyeit figyelembe venni a megelőző elemzés során, mert a '646-os szabadalom nem minősült kiválasztási szabadalomnak; és

- az AU '168-as szabadalmi bejelentés szükségszerűen magában foglalja az LDX vegyületet, mert ha az AU '168-at „annak teljes terjedelmében” alkalmazzák, az szükségszerűen bitorolja a '646-os szabadalmat.

A Szövetségi Fellebbezési Bíróság nem értett ezzel egyet, és megerősítette, hogy az érvényességi elemzés nem változik attól függően, hogy egy szabadalom kiválasztási szabadalomnak minősül-e; a hivatkozás a technika állására akkor tárja fel az igényelt találmányt, ha végrehajtása esetén a hivatkozás a technika állására szükségszerűen a szabadalmi igénypont bitorlását eredményezné. Az LDX nem volt az AU '168-ban leírt példa; ez csupán egy volt az „előnyös vegyületek” nagy csoportjából. Ennek megfelelően úgy ítélte meg, hogy a '646-os szabadalomban az LDX-re és annak sóira vonatkozó igénypontok nem voltak konkrétan feltárva, minthogy számos más mód van az AU '168 „megvalósítására” anélkül, hogy szükségszerűen bitorolnák a '646-os szabadalom igénypontjait.

Az Apotex azt is állította, hogy a bíró tévedett, amikor nem találta kézenfekvőnek a szóban forgó igénypontokat. Az igénypontok és az általuk megoldani kívánt probléma áttekintését követően a bíró úgy ítélte meg, hogy a '646-os szabadalom feltalálói elképzelése „az amfetamin terápiásan hasznos dózisának olyan tartósan felszabaduló összetétele, amely ellenáll a visszaéléseknek”. Az Apotex azzal érvelt, hogy a bíró tévesen járt el, mert a szabadalmi törvény 28.3. szakasza szűk, kizárólag az „igénypontra” összpontosító végpontot ír elő, és a leírásra való hivatkozás nem megengedett. Megjegyezte, hogy néhány nem érvényesített igényponttal ellentétben az érvényesített igénypontok egyike sem vonatkozott a tartós felszabadulásra vagy a visszaélésnek való ellenállásra.

A Szövetségi Fellebbezési Bíróság nem értett ezzel egyet, és úgy ítélte meg, hogy a 28.3. szakasz nem szűkíti a feltalálói elképzelést magának az igénypontnak a lényeges elemeire. Ha nincs egyetértés a feltalálói elképzelést illetően, akkor azt értelmezni kell, és ha annak természetét nem lehet teljes mértékben megragadni kizárólag az értelmezett igénypontokból, akkor a bíró figyelembe veheti a leírást is. Itt, minthogy az LDX-re és sóira vonatkozó igénypontok pusztán kémiai vegyületekre vonatkoznak, az egyes igénypontok lényeges eleme maga a kémiai képlet volt. Ezért a leíráshoz kellett fordulni megerősítés céljából.

Az Apotex azzal is érvelt, hogy a feltalálói elképzelés hibás volt, mert egyes igénypontok feltalálói elképzelését „szélsőségesen feleslegessé” tette. A Szövetségi Fellebbezési Bíróság ezzel sem értett egyet, és megállapította, hogy bár egyetlen átfogó feltalálói elképzelésre van szükség, minden egyes igénypontból adódhat saját feltalálói elképzelés, és a különböző igénypontok ilyen téren átfedhetnek vagy megismételhetik egymást. Itt a bíró:

- azonosította a '646-os szabadalom egyes igénypontjait összekötő egyetlen feltalálói elképzelést;
- mérlegelte a technika állását, valamint a technika állása és a feltalálói elképzelés közötti rést; és
- mérlegelte, hogy a különbségek kézenfekvők-e a „nyilvánvalóan kipróbálandó” elemzés felsorolt és a szövegtől függő tényezői alapján.

Nem volt felülvizsgálható hiba a jogi keretben vagy annak a megállapított tényekre való alkalmazásában.

Német Szövetségi Köztársaság

A) 2019 októberében az *Aldi* európai védjegyoltalmat kért uniós ábrás védjegyként Németországban jól ismert *CUCINA* védjegyére, azonban lajstromozási kérelmét elutasították, mert az leíró jellegű volt azon élelmiszeripari áruk tekintetében, amelyekre védjegyoltalmat igényeltek. Nemcsak egy szó vagy kifejezés lehet leíró, hanem egy ábrás védjegy vagy egy szó- és ábrás védjegy is, amelyre azután abszolút kizáró okként hivatkoznak a 2017/100 sz. EU védjegyrendelet 7(1)(c) cikke pontja alapján.

A 7(2) cikke és az általános ítélkezési gyakorlat szerint egy leíró védjegy már akkor is ki van zárva a védjegyoltalomból, ha azt leíró jelentésében értik akár csak az Unió egy részén is. Ezért az EUIPO fellebbezési tanácsa hivatkozhat például csupán egyetlen uniós ország „érintett közönségére” is annak vizsgálatakor, hogy egy védjegy leíró jellegű-e.

Ennek megfelelően az EUIPO (mind a hivatal, mind a fellebbezési tanács) elutasította a *CUCINA* uniós ábrás védjegy lajstromozását. A „cucina” (konyha) szó az olasz nyelv alapszókincsének része, és minthogy a lajstromozásra bejelentett valamennyi áru élelmiszer, a célközönség a *CUCINA*-t úgy értelmezné, hogy azt jelzi, miszerint ezeket az árukat általában a konyhában használják vagy készítik el.

Ezenfelül az is közismert tény, hogy a német „Küche” szó nemcsak a ház helyiségét jelöli, hanem „ételfajtát, elkészítési módot” is jelent, különösen a francia vagy a polgári konyha értelmében.

Ez volt a kiindulópontja az Aldi e határozat elleni fellebbezésének, amelyről 2021. július 14-én született döntés a CJEU-n. Az Aldi azzal érvelt, hogy a fellebbezési tanács ellentmon-

dásos értékelést végzett, amikor megállapította, hogy a „cucina” szó a ház azon helyiségére utal, ahol általában főzés, sütés vagy ételkészítés történik.

Mivel a lajstromozásra bejelentett áruk fogyasztásra szolgálnak, a bejelentett megjelölés csupán azt közölte, hogy ezek élelmiszerek. Ezért nincs jelentősége annak, hogy az árukat általában a konyhában készítik vagy fogyasztják el.

Az Aldi mindenekelőtt azt vitatta, hogy a CUCINA uniós ábrás védjegy a fogyasztók számára leíró jelentéssel bír. Ellenkezőleg, a bejelentett megjelölés a bejelentett árukkal kapcsolatban tartalmatlan, és ezért nem leíró jellegű azok sajátos tulajdonságaira nézve. A „cucina” szó önmagában nem jelent semmit az élelmiszerek tekintetében további kiegészítések nélkül, amihez például olyan adalékra lenne szükség, mint a „cucina italiana” kifejezés „olasz” jelzője.

A CJEU elutasította az Aldi keresetét. A fellebbezési tanács helyesen feltételezte, hogy az érintett közönség szempontjából a „cucina” szó közvetlenül a háznak arra a helyiségére utal, ahol általában főzés, sütés vagy egyéb módon ételkészítés történik, nevezetesen a „konyhára” – döntött a bíróság. Ráadásul a képi elem is alátámasztotta ezt az asszociációt, mert a kép egy főzőedénynek felel meg – ami természetesen a konyha számára készült tárgy.

Az Aldi hiába érvelt azzal, hogy a CUCINA védjegy ábrás részéhez más lehetséges asszociációk is kapcsolódhatnak: egy főkötő, egy stilizált korona, egy puzzle-darab vagy egy régi mérleg súlya ismerhető fel benne, érvelt az Aldi. A bíróság ezzel nem értett egyet. A CUCINA uniós ábrás védjegyet önmagában az alakja alapján főzőedénynek lehetne felfogni, döntött a bíróság, és ezt a „cucina” szó is megerősíti.

Emiatt – tette hozzá ítéletéhez a CJEU – az Aldi CUCINA védjegye nem rendelkezik megkülönböztetőképességgel sem, mivel az európai védjegyrendelet 7(1)(c) cikke szerinti áruk jellemzőit leíró megjelölés nem rendelkezik megkülönböztetőképességgel, és a 7(1)(b) cikke szerinti áruk tekintetében szükségszerűen nincs megkülönböztetőképessége – magyarázta a bíróság.

Az Aldi keresetét a CJEU teljes egészében elutasította, így az Aldi CUCINA védjegye nem részesül európai védjegyoltalomban.

B) A *Lindt-Sprüngli* (Lindt) évek óta küzd a bíróságon a híres arany nyuszi védjegyoltalmáért. Az ügyet a Német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) is tárgyalta. A kérdés az volt, hogy a Lindt Gold színvédjegyként szerzett-e piaci érvényességet.

A Lindt évek óta próbált átfogó oltalmat szerezni 3D védjegyként híres arany nyuszijára, azonban ezzel minden fórum előtt elbukott, az eljárás egészen a CJEU-ig jutott. Végző soron egy olyan formát, mint az aranyfóliás ülő nyuszi, amely évtizedek óta gyakori, nem lenne szabad védjegylajstromozással kisajátítani.

Ennek eredményeképpen a svájci csokoládégyártó megváltoztatta oltalmi stratégiáját, mert most az arany nyuszi arany színének (CIELAB 86.17, 1.56, 41.82 árnyalat) színvédjegyként való oltalmát kérte. 2017 májusában a Lindt a Német Szabadalmi és Védjegyhivatalnál

(Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA) az „arany” színvédjegy (Pantone Premium Metallics coated 10126 C) lajstromozását kérte a csokoládényszikra. A német *Confiserie Heilemann* (Heilemann) (jelenleg a *Viba-csoport* része) azonban kérelmezte e színvédjegy törlését, és az ügy a Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgerichtshof, BPG) előtt van. A Heilemann aranyfóliás ülő csokoládényszikát is kínál – még színes nyakörvvel és masnival is.

Nem meglepő, hogy a Lindt a jól ismert használati védjegyre, a Lindt Goldra hivatkozva a Heilemann ideiglenes intézkedéssel a jogsértés megszüntetéséért és kártérítésért perelte be. A Lindt Gold nyuszit 1994 óta árusítják Németországban ebben a különleges arany árnyalatban; az elmúlt 30 évben csak Németországban több mint 500 millió Lindt Sprüngli Gold nyuszit adtak el.

A BGH 2021. május 27-i tárgyalásán ezért az volt a döntő kérdés, hogy a Lindt Gold – azaz a csomagolófólia arany árnyalata – szerzett-e hírnevet a védjegytvörvény 4(2) cikke („védjegyoltalom a védjegy használata által”) értelmében. A Münchener Felső Tartományi Bíróság ezt tagadta 2020. 07. 30-i ítéletében.

Bár az elvont színvédjegyek elvileg használati védjegyként is oltalomban részesülhetnek, a müncheni bíróság hangsúlyozta, ez csak akkor áll fenn, ha ez az elvont színvédjegy mintegy a vállalat „házzíne”, mint például a Nivea-kék, a Telekom-magenta, a Milka-lila és a Sparkasse-piros esetében. A Lindt ezzel szemben nem csak „az” arany nyuszit árusítja, így az igényelt arany szín csak erre a termékre vonatkozik.

A müncheni bíróság ebből kiindulva alakította ki döntését a kereskedelmi elfogadottságról. A fogyasztók nem társítanak egy aranyfóliába csomagolt nyuszit, amely egyébként teljesen másképp néz ki, mint a Lindt arany nyuszi, a Lindt-tel, minthogy a fogyasztók külö-

nösen az „aranynyuszit” ismerik. Ezért a Lindt nem tarthatott igényt a Lindt Goldnak vagy magának az arany színnek a hírnevére.

A BGH által tárgyalt fellebbezés ez ellen a döntés ellen irányult. A tárgyalás során egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a BGH nem követi a müncheni bíróság döntését. Az elnöklő bíró, Thomas Koch szerint a Lindt által a termék forgalomba hozatalának bizonyítására benyújtott kérdőíves vizsgálat módszertanilag helyes volt, és az eredmény egyértelműen elegendő.

Az azonban nyitott kérdés maradt, hogy a BGH közvetlenül dönt-e, vagy az ügyet visszautalja a müncheni bíróságnak. A müncheni bírák ugyanis még nem foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy a nyulak esetében fennáll-e az összetévesztés valószínűsége.

Oroszország

Oroszország hat európai országban nyert pert a SZTOLICSNAJA és a MOSZKOVSZKAJA vodkamárkák ügyében

A Hágai Kerületi Bíróság Oroszország javára döntött, és megerősítette a *Szojuzplodoimport* szövetségi állami vállalat jogait a SZTOLICSNAJA és a MOSZKOVSZKAJA védjegyre hat európai országban: Cipruson, Csehországban, az Egyesült Királyságban, Írországban, Olaszországban és Svédországban.

Így a bíróság elismerte, hogy a *Spirits International B. V.* jogai a vitatott védjegyekre érvénytelenek. A vállalat köteles 14 napon belül átruházni a védjegyeket a *Szojuzplodoimport*-ra. Ezen időszak lejáta után az orosz vállalkozás önállóan fordulhat a nevezett országok szellemi tulajdon-jogi hivatalaihoz.

Ezenkívül az alperesek két hónapon belül kötelesek abbahagyni a *Szojuzplodoimport* SZTOLICSNAJA és MOSZKOVSZKAJA védjegyre vonatkozó jogainak megsértését a bíróság által meghatározott országokban. Ellenkező esetben másodlagos felelősséggel tartoznak az orosz vállalkozás veszteségeiért, és 2 millió euróig terjedő pénzbírságot is kiszabnak rájuk.

A vodkamárkák körüli pereskedés 2001-ben kezdődött, amikor Oroszország jogellenesnek találta a szovjet vodkavédjegyek, köztük a SZTOLICSNAJA és a MOSZKOVSZKAJA átruházását az *SPI-csoport*-ra.

A Rotterdami Kerületi Bíróság 2006-ban döntött először arról, hogy az *SPI-csoport*hoz tartozó *Spirits International* jogellenesen szerezte meg a védjegyeket. A fellebbviteli bíróság 2012-ben, a Holland Legfelsőbb Bíróság pedig 2013-ban helybenhagyta ezt a döntést, és az ügyet visszautalta az első foknak a védjegyjogok *Szojuzplodoimport*-ra való átruházásáról szóló döntés meghozatalára.

Ez a határozat Hollandiában 2020 elején lépett hatályba, miután a Holland Legfelsőbb Bíróság megerősítette. Ezt követően az Osztrák Legfelsőbb Bíróság is hasonló döntést hozott.

Ekkor azonban a holland bíróság lefoglalta a SZTOLICSNAJA és a MOSZKOVSZKAJA védjegyet a *Jukosz* volt részvényeseinek járó 57 milliárd dolláros kártérítési ügy részeként, amit a Hágai Fellebbviteli Bíróság döntése alapján Oroszországnak kell kifizetnie.

Portugália

A Portugál Szabadalmi és Védjegy hivatal 2020. október 23-án elutasította a PANDEMIA védjegy lajstromozását a 32. és 33. áruosztályba tartozó árukra azzal az indokolással, hogy a védjegy ellentétes az elfogadott erkölcsi elvekkel. A bejelentő által benyújtott fellebbezést követően az Ipari Választottbírósági Központ megerősítette az elutasítást.

a) Tények

A felperes 2020. május 13-án a portugál hivatalnál kérelmet nyújtott be a PANDEMIA védjegy lajstromozása iránt

- a 32. áruosztályban árpabor (sör), gyümölcslé, ásványvíz és szódavíz megjelölésével;
- a 33. áruosztályban fehérbor, szőlőbor, szőlőpezsgő, vörösbor, asztali borok, pezsgők, rozéborok, gabonaalapú desztillált alkoholtartalmú italok, desztillált italok és szeszes italok megjelölésével.

b) A hivatal határozata és fellebbezés a választottbírósági központhoz

2020. október 23-án a hivatal elutasította a bejelentést azzal az indokolással, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy sérti az erkölcsöt, a közrendet és az elfogadott erkölcsi elveket.

A kérelmező az elutasító határozat ellen fellebbezést nyújtott be a választottbírósági központhoz, azt állítva, hogy az erkölcsbe vagy közrendbe ütközőnek minősítés sérti

- az erkölcsi és a társadalmi magatartási szabályokat, amelyek egy közösségben egy adott időpontban általánosan elismertek és elfogadottak; vagy
- a tisztességes emberek által általánosan elfogadott életviteli gyakorlatot (azaz az uralkodó társadalmi erkölcsöt).

A felperes úgy vélte, hogy a PANDEMIA védjegy nem sérti a közerkölcsöt. Úgy érvelt, hogy a „pandémia” szó egy széles nemzetközi földrajzi elterjedésű betegség kitorését jelenti, amely jelentés önmagában nem tekinthető az erkölcsöket vagy a közrendet sértőnek. A felperes azt állította továbbá, hogy pusztán a katasztrofális helyzetre való utalás nem elegendő ahhoz, hogy a védjegyet az erkölcsbe vagy közrendbe ütközőnek lehessen tekinteni.

c) A választottbíróság döntése

2021. február 28-án a választottbíróság megerősítette a hivatal határozatát, és a PANDEMIA védjegybejelentést a következő indokok alapján utasította el:

- Annak értékelésénél, hogy a PANDEMIA védjegy megfelel-e az erkölcsnek és a közrendnek, figyelembe kellett venni:
 - a „pandémia” szó jelentését;
 - az érintett áruk és az érintett célfogyasztók körét; és

- a védjegynek és reklámüzenetének a társadalmi környezetre gyakorolt lehetséges hatását (azaz azt a környezeti valóságot, amely alakítja és meghatározza a lehetséges fogyasztók reakcióját, amikor szembesülnek a védjeggyel).
- Figyelembe véve azt az időpontot, amikor a felperes a PANDEMIA védjegy lajstromozását kérelmezte, és azt a történelmi háttérrel, amelyben a védjegyet használni kívánta, a védjegy és a COVID-19 világjárvány között elkerülhetetlen összefüggés állt fenn.
- Minthogy a védjeggyel megjelölt áruk a nagyközönséget célozták meg, a védjegy erkölcsnek és közrendnek való megfelelését értékelő követelményeknek szigorúbbaknak kell lenniük, mert az említett áruk célzott fogyasztóinak etikai érzékenysége a portugál közösség általános erkölcsi meggyőződését tükrözi.
- Az alkoholtartalmú italokat jellemzően vidám és nyugodt társadalmi környezetben fogyasztják. Minthogy a PANDEMIA védjegy olyan emberi tragédiákat idéz fel, amelyek a lakosságot általában véve több szinten érintették szenvedést és nélkülözést okozva, a társadalmi közösségben uralkodó erkölcsi érzékenység és meggyőződés fényében sokkolónak kellett tekinteni.

Ezért úgy ítélte meg, hogy a PANDEMIA védjegy, amelyet az alkoholtartalmú italok megjelölésére szántak, ellentétes az erkölcs és a közrend követelményeivel.

Spanyolország

A) 2021. április 21-én a Barcelonai 5. számú Kereskedelmi Bíróság érvénytelennek nyilvánította az ezetimib és szimvasztatin kombinációjára vonatkozó spanyol kiegészítő oltalmi tanúsítványt (SPC).

a) Háttér

A Merck Sharp & Dohme (Merck) rendelkezik a C200500011 sz. (SPC'011) SPC-vel az ezetimib és a szimvasztatin kombinációjára, amely az EP0720599 sz., „Hipokoleszterinemiás szerekként hasznos hidroxil-szubsztituált azetidinon vegyületek” című európai alapszabadalom alapul. Az SPC oltalmi ideje 2019. április 2-án lejárt.

A Merck rendelkezett továbbá az ezetimibre vonatkozó C200300018 sz. (CCP'018) SPC-vel, amely ugyanezen szabadalom alapul, és amely 2018. április 17-én járt le.

Az alapszabadalom az I. képletű vegyületcsaládra vonatkozott, beleértve az ezetimibet, amely a 8. igénypont alapján kifejezetten oltalom alatt állt. A szabadalom általánosan vonatkozott az I. képletű vegyületek kombinációira is koleszterinbioszintézis-gátló gyógyszerekkel, köztük a szimvasztatinnal.

A Merck forgalmazza az Ezetrolt (ezetimib) és az Inegyrt (ezetimib és szimvasztatin) az érelmeszesedés kezelésére és a koleszterinszint csökkentésére.

b) Tények

2018 márciusában a Merck *ex parte* ideiglenes intézkedésre irányuló kérelmekkel együtt keresetet nyújtott be több generikus vállalat ellen az ezetimib és a szimvasztatin kombinációjára vonatkozó SPC'011 állítólag küszöbön álló bitorlása miatt.

A bíróság elutasította az *ex parte* ideiglenes intézkedésre irányuló kérelmet, mert nem állt fenn olyan rendkívüli sürgősség, amely indokolta volna annak teljesítését az alperesek meghallgatása nélkül. A bíróság meghallgatást jelölt ki, és végül 2018. szeptember 12-én hozott döntésével elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket, minthogy az SPC-rendelet 15(1)(a) cikke alapján, a rendelet 3. cikkének c) és a) pontjával és a CJEU alkalmazandó ítélkezési gyakorlatával összefüggésben a Merck SPC-jének *prima facie* (első látásra) érvénytelenségét állapította meg.

Az alapeljárás érdemi részében a Merck sikertelenül próbálta vitatni a kereskedelmi bíróságok hatáskörét az SPC érvényességének megítélésére a 15(1)(a) cikk és a 3. cikk alapján.

Az érvénytelenséggel kapcsolatban az alperesek azzal érveltek, hogy az SPC'011 nem felel meg a 3. cikk és a CJEU alkalmazandó ítélkezési gyakorlata követelményeinek a következő okok miatt:

- az ezetimib már egy korábbi, azonos szabadalmon és egy korábbi forgalomba hozatali engedélyen alapuló SPC (SPC'018) révén oltalom alatt állt, és ezért az SPC'011 megadása ellentétes lenne a 3. cikk c) pontjával;
- az alapszabadalom a 3. cikk a) pontja értelmében nem nyújt oltalmat az ezetimib és a szimvasztatin kombinációjára; és
- az egyik alperes azzal is érvelt, hogy valójában az Ezetrol (ezetimib), és nem az Inegy (ezetimib és szimvasztatin) forgalomba hozatali engedélye volt az első lényeges forgalomba hozatali engedély, és ezért az SPC szintén ellentétes lenne a 3. cikk d) pontjával.

A Merck azt állította, hogy az alperesek félreértelmezik a CJEU 3. cikk c) pontjával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát. E tekintetben a Merck megpróbált a CJEU *Teva-* (C-121/17) és *Royalty Pharma-* (C-650/17) ügyben hozott ítéleteire hivatkozni, amelyek valójában a 3. cikk a) pontjának értelmezésére vonatkoznak. A Merck azt is állította, hogy az ezetimib és a szimvasztatin kombinációja a 3. cikk a) pontja értelmében kifejezetten szerepel az alapszabadalom igénypontjaiban, tekintettel arra, hogy a 17. igénypontban a szimvasztatint a koleszterin bioszintézisének gátlói között említik. Végül a Merck azzal érvelt, hogy az Inegy forgalomba hozatali engedélye a 3. cikk d) pontja értelmében az első lenne a kombinált készítményre.

A vizsgálatra 2021. április 12-én és 13-án került sor.

c) A kereskedelmi bíróság döntése

A három barcelonai szabadalmi bíró által megvitattott, 2021. április 21-i döntésében a bíróság helyt adott az alperesek érveinek, és az ezetimibre és a szimvasztatinra vonatkozó SPC'011-et érvénytelennek nyilvánították, elutasítva a Merck bitorlási keresetét.

A CJEU teljes vonatkozó ítélezési gyakorlatának a *Medevától* (C-322/10) a *Royalty Pharmáig* (C-650/17) való áttekintése után a bírók arra a következtetésre jutottak, hogy az SPC'011 érvénytelen, mert ellentétes az SPC-rendelet 3. cikkének c) pontjával, figyelembe véve, hogy a Merck már részesült az ezetimibre vonatkozó, azonos szabadalmon és egy korábbi forgalomba hozatali engedélyen alapuló korábbi SPC-ben.

A bírók hangsúlyozták, hogy a szóban forgó ügy vitája és tényállása analóg a CJEU által korábban vizsgált *Actavis I*-(C-443/12, irbeszartán és hidroklorítiazid) és *Actavis II* (C-577/13, telmiszartán és hidroklorítiazid)-ügyben foglaltakkal, így az ezekben az ügyekben hozott határozatainak okfejtése kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

Miután az SPC'011-et a 3. cikk c) pontja alapján érvénytelennek találta, a bíróság nem tartotta szükségesnek az alperesek által felhozott többi érvénytelenségi ok elemzését.

A Merck fellebbezett az ítélet ellen.

B)

a) Bevezetés

A legfelsőbb bíróság 2021. június 2-án elfogadhatatlanként elutasította az *Equivalenza Retail SL* (Equivalenza) által az Európai Unió védjegy bíróságának 2019. január 24-i ítélete ellen benyújtott semmisségi és eljárási jogsértési fellebbezéseket. A szóban forgó ítélet megerősítette az EUVB 2017. február 13-i ítéletét, amelyben a fent említett vállalatot elítélték védjegybitorlás és tisztességtelen verseny miatt, helyt adva az alábbi felperesek által benyújtott keresetnek:

- *Guccio Gucci SpA*;
- *Hugo Boss Trademark Management GmbH & Co KG*;
- *Lacoste SA*;
- *Procter & Gamble International Operations SA*; és
- *Procter & Gamble Prestige Products SAU*.

b) Tények

Az alperes illatutánzó parfümökkel foglalkozó üzletekben (saját üzleteiben és a termékeit árusító harmadik felek üzleteiben is) a felperesek engedélye nélkül használta a felperesek tulajdonát képező parfümök lajstromozott védjegyeit. Harmadik felek védjegyeinek ilyen felhasználása egyrészt „összehasonlító listákon” történt, amelyek az *Equivalenza* parfümjeit a felperesek világszerte ismert parfümjeinek védjegyeivel (pl. a *Hugo Boss*, a *Gucci* és a *Lacoste* védjegyeivel) hozták kapcsolatba, másrészt az alperes kereskedelmi beszélgetéseiben.

c) Döntés

A legfelsőbb bíróság az Equivalenza által benyújtott semmisségi fellebbezést az ügyben való érdekeltségének hiánya miatt elutasította azzal az indokkal, hogy a fellebbező által felvetett kérdések:

- kívül esnek a megtámadott ítélet ténybeli alapjain; és
- nem ellentétesek a sérelmezettként hivatkozott ítélkezési gyakorlattal.

Az eljárási szabálysértés miatti rendkívüli fellebbezést szintén elutasította, mivel a semmisségi fellebbezés elfogadhatatlan volt.

A legfelsőbb bíróság elfogadhatatlansági határozata világossá tette, hogy nem kételkedik az Equivalenza által folytatottéhoz hasonló gyakorlatok – nevezetesen harmadik fél védjegyeinek felhasználása azok hírnevének és ismertségének tisztességtelen kihasználása érdekében – jogellenességében. E tekintetben hivatkozott a CJEU 2009. június 18-i ítéletére (C-487/07), amelyet a jól ismert *L'Oréal v. Bellure*-ügyben hozott, és amely egyértelműen döntött ebben a kérdésben.

Az ügy érdemét illetően a legfelsőbb bíróság elfogadhatatlanságot megállapító végzésében a következő érdekes megfontolásokat vette figyelembe.

- A bíróság tisztázta, hogy a jogsértést megalapozó tényállás szerint harmadik személyek védjegyeit hozzájárulásuk nélkül használták azzal a céllal, hogy a fogyasztók az alperes parfümjeit a felperesek védjegyei által megjelölt parfümökkel hozzák összefüggésbe, kihasználva ezzel azok hírnevét. A megtámadott ítélet indokolása szempontjából lényegtelen volt, hogy a kifogásolt használat aláásta-e az üzleti eredet azonosító funkcióját, minthogy a megtámadott ítélet bizonyítottan tekintette a védjegyek egyéb olyan funkcióinak aláadását, amelyek a velük megkülönböztetett áruk, termékek vagy szolgáltatások minőségének garantálására vonatkoznak.
- Hasonlóképpen és a felperesek védjegyeinek az Equivalenza által védekezésként hivatkozott állítólagos leíró jellegű használata tekintetében a legfelsőbb bíróság a *L'Oréal v. Bellure*-ítéletre hivatkozott, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a harmadik fél védjegyeinek az összehasonlító listákon történő használata nem pusztán leíró jellegű [ezért nem hivatkozhat az alperes a védjegyjogosult *ius prohibendi* (tiltási jog) alóli kivételeire], hanem egyértelműen reklámcélú, a parfümök értékesítését elősegítő kereskedelmi tevékenységgel összefüggésben végzett kommunikációs cselekmény.
- Az összehasonlító reklámozás szempontjából (amely bizonyos feltételek mellett megengedett, és amelyre az alperes szintén hivatkozni próbált) – a fent említett *L'Oréal v. Bellure*-ítéletre is hivatkozva – emlékeztetett arra, hogy az összehasonlító listák használata tisztességtelen reklámnak minősül, és ezért jogellenes. A legfelsőbb bíróság kifejtette, hogy ez azért van így, mert amikor egy termék utánzatát más védjegynek felhasználásával kínálják a tulajdonos beleegyezése nélkül, a védjegy hírnevét használják ki.

Röviden, a legfelsőbb bíróságnak nem voltak kétségei az Equivalenza által felvetett jogi kérdésekkel kapcsolatban, megértve, hogy azokat a CJEU már megoldotta a *L'Oréal v. Bellure*-ügyben.

d) Megjegyzés

Spanyolországban az eredeti parfümök védjegyeinek az illatutánzó parfümökkel összefüggésben történő használatának bitorló és jogellenes jellege egyértelmű és ütközésmentes kérdés a bíróságok számára, amelyek évek óta ebben az értelemben ítélik. A legfelsőbb bíróság fentebb ismertetett döntése megerősíti ezt a jogtudományi dogmát.